

PORADNIK GOSPODARSKI

UKAZUJE SIĘ OD 1889 ROKU

MARZEC 2024

Zupełnie inne
rolnictwo

Zalety uprawy
międzyplonów

CLAAS

Prasa VARIANT 560 RC First CLAAS.

3 lata ochrony MAXI CARE Protect za 1 zł netto.¹

Cena sugerowana:

189 000 zł netto²

3 lata ochrony MAXI CARE¹

**Dowiedz się więcej
o ofercie MAXI CARE
do pras VARIANT.**

Niniejsze materiały stanowią wyłącznie informację handlową i nie stanowią oferty w rozumieniu art. 66, § 1. kodeksu cywilnego. Oferta ważna do 29.03.2024 lub do wyczerpania zapasów. Zdjęcia mają charakter poglądowy. Oferta ważna u Autoryzowanych Dealerów marki CLAAS biorących udział w akcji. Oferta w ramach tej akcji adresowana jest wyłącznie do przedsiębiorców. Klienci będący konsumentami mogą zgłosić się po dedykowaną ofertę do wybranego dealera biorącego udział w akcji. Podane warunki akcji są sugerowane i mają charakter niewiążącej rekomendacji dla autoryzowanych dealerów.

¹ Każda prasa zwijająca VARIANT zakupiona między 13.02.2024 a 02.04.2024 będzie objęta specjalną ochroną MAXI CARE Protect 3 lata (1 + 2 lata / 4 000 bel rocznie / udział własny klienta 1 000 zł netto) za 1 zł netto.

² Sugerowana cena detaliczna fabrycznie nowej prasy zwijającej VARIANT 560 First CLAAS. Rzeczywista cena detaliczna zależy wyłącznie od dealera. W przypadku sprzedaży konsumentkiej informacja o najniższej cenie tego modelu w okresie 30 dni stosowanej przez konkretnych autoryzowanych dealerów CLAAS jest dostępna w ich punktach sprzedaży

Drodzy Czytelnicy,

zbliżająca się dużymi krokami wiosna to okres, który dla rolników oznacza intensyfikację działań na polach. Początek bieżącego roku napawa optymizmem wszystkich producentów zmagających się w poprzednich latach z suszą. Tegoroczne intensywne opady pozwalają z nadzieją patrzeć na rentowność zasianych zbóż. Na łamach Poradnika Gospodarskiego chcemy zainteresować naszych Czytelników innowacjami w rolnictwie, które pozwolą w przyszłości zniwelować straty spowodowane nieprzewidywanymi warunkami pogodowymi oraz chorobami dzisiaj jeszcze niewystępującymi w naszych warunkach geograficznych.

Intensywny czas czeka również doradców Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego, którzy, jak co roku, będą pomagali rolnikom w wypełnianiu wniosków o dopłaty bezpośrednie, na które nabór rusza 15 marca.

Dobiegły końca Wielkopolskie Fora Rolnicze, organizowane przez Wielkopolską Izbę Rolniczą wraz z partnerami instytucjonalnymi i społecznymi, wśród których był tradycyjnie również Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego. Spotkania te są okazją do dyskusji na temat aktualnych problemów wsi i rolnictwa i, jak co roku, cieszyły się dużym zainteresowaniem środowiska rolniczego.

W marcu również, już tradycyjnie, zapraszam Państwa do udziału w targach i wydarzeniach organizowanych przez WODR. W tym roku kalendarz naszych imprez inauguruje, jubileuszowe, XXX Forum Pszczelarskie, które odbędzie się 6 kwietnia w Sielinku.

Maciej Szłykiewicz

I Zastępca Dyrektora Wielkopolskiego Ośrodka
Doradztwa Rolniczego w Poznaniu

Czego dziś nie zrobisz, jutro nie dogonisz. A szkoda jeżeli dzień jeden uronisz.

W numerze

- 4** Zupełnie inne rolnictwo
- 10** Jak zmniejszyć koszty produkcji roślinnej i zwiększyć efektywność?
- 12** Zalety uprawy międzyplonów
- 14** Wiosenny AGROMARSZ w tym roku później
- 15** Zmiany w rozliczeniu podatku VAT w 2024 roku
- 16** Notowania cen
- 19** Kalendarz wydarzeń 2024
- 20** Rolnictwo regeneratywne
- 22** Co zyskujemy prowadząc rachunkowość w gospodarstwie?
- 24** Główne cele ekoschematów
- 26** Ogólnopolski konkurs Sposób na Sukces – XXIV edycja
- 28** Działalność nierejestrowana w 2024 roku
- 30** Demonstracje z zakresu nowoczesnych technologii chowu i hodowli bydła ras mięsnych
- 34** Aktywna działalność Koła Gospodyń Wiejskich w Napachaniu
- 36** E-bazarek – promocja wielkopolskich produktów i usług
- 38** Produkt ekologiczny w sprzedaży bezpośredniej.
- 40** O czym brzęczą pszczoły?
- 40** Czy pszczoły zimą śpią?
- 42** Kącik rozrywki
- 43** Mazurek pomarańczowy

Wydawca

**Wielkopolski Ośrodek
Doradztwa Rolniczego
w Poznaniu**

Dane kontaktowe

ul. Sieradzka 29, 60-163 Poznań
tel. 618 630 413,
email: gospodarski@wodr.poznan.pl
www.wodr.poznan.pl/redakcja-poradnika

Druk SILVERPRINT
Nakład 1500 egz.

Redakcja

Redaktor naczelny Jacek Strykowski
Korekta Edyta Browarska
Skład i łamanie Arek Borowczyk
Zdjęcie na okładce Adobe Stock
Podpisano do druku dnia 26.02.2024 r.

wodr.poznan.pl
WODRwPoznaniu

ZUPEŁNIE INNE ROLNICTWO

Dwadzieścia lat w UE odmieniło obraz wielkopolskiego rolnictwa oraz wsi. Pojawiły się ambitne cele, środki na ich realizację i wraz z kapitałem szansa na nowoczesną produkcję. Zmieniło się rolnictwo, zmienił się rolnik, i zmieniło się życie na wsi, również inny jest dziś doradca rolników.

MACIEJ ZIMNICKI | SEKCJA PROMOCJI I WYDAWNICTW

ROZMOWA Z DR ZOFIĄ SZALCZYK, RADNĄ WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO, PRZEWODNICZĄCĄ RADY SPOŁECZNEJ DORADZTWA ROLNICZEGO PRZY WIELKOPOLSKIM OŚRODKU DORADZTWA ROLNICZEGO W POZNANIU.

Przygotowania do realizacji Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) rozpoczęły się już w 2001 roku – czyli na trzy lata przed akcesją 1 maja 2004 roku. Na czym polegały?

W procesie wdrażania WPR w Polsce ważnym wydarzeniem było przyznanie w 2001 r. przez Komisję Europejską pomocy finansowej w formie programu SAPARD. Był to program wspierający kwotą ok. 1 mld euro działania przygotowujące sektor rolno-spożywczy do funkcjonowania w warunkach jednolitego rynku europejskiego. Skierowany był on do rolników, zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego oraz do samorządów lokalnych.

Do jego obsługi została wyznaczona Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR), w ramach której powołano 16 oddziałów regionalnych – bezpośrednio odpowiedzialnych za obsługę beneficjentów. Pierwszy nabór wniosków ogłoszono w lipcu 2002 roku, pierwsze pieniądze wypłacono beneficjentom już w kolejnym roku, a ostatnie

w 2006 roku. Dofinansowano ponad 23 tysiące projektów na łączną kwotę ok. 4,5 mld złotych. Można powiedzieć, że SAPARD był projektem pilotażowym przygotowującym zarówno administrację, jak i beneficjentów do korzystania ze wsparcia unijnego. Pokazał ogółowi potencjalnych beneficjentów, że warto zabiegać o to wsparcie.

Po programie pilotażowym, wdrażanie WPR nabrało tempa, zaczęły powstawać struktury regionalne, jak to przebiegało?

W 2002 roku zapadła decyzja o utworzeniu biur powiatowych ARiMR oraz powierzeniu im obsługi płatności obszarowych i innych instrumentów WPR adresowanych do ogółu odbiorców. Oczekiwano również, że biura powiatowe będą przeprowadzać rejestrację zwierząt gospodarskich.

I to właśnie Pani miała stworzyć od podstaw struktury terenowe Agencji w województwie wielkopolskim?

To był dla mnie i moich współpracowników intensywny czas. Zaczęliśmy od wynajęcia i wyremontowania, według jednolitej koncepcji, trzydziestu jeden biur niemal w każdym wielkopolskim powiecie. Wyposażyliśmy je w sieć informatyczną spełniającą specjalne wymagania unijne. Obiekt przy ul. Strzeszyńskiej 36 w Poznaniu zaadaptowaliśmy na siedzibę oddziału i pod tym adresem funkcjonuje ona zresztą do dzisiaj.

Największym wyzwaniem początków ARiMR w Wielkopolsce okazało się jednak znalezienie pracowników o wymaganych kwalifikacjach, a następnie doksztalcenie ich w zakresie gospodarowania funduszami WPR. Pomimo pojawiających się problemów i wyzwań, Wielkopolska struktura terenowa w dniu 15 marca 2004 roku była gotowa do pracy.

W tym samym czasie przygotowaliśmy i uczyliśmy rolników, jak należy składać wnioski o płatności obszarowe. Wspólnie z doradcami Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego, pracownikami biur powiatowych Wielkopolskiej Izby Rolniczej oraz banków spółdzielczych przeprowadziliśmy ponad 80 tysięcy szkoleń we wszystkich gminach oraz dużych wioskach. Przedsięwzięcie zakończyło się sukcesem głównie dzięki determinacji i zaangażowaniu całego środowiska, w tym władarzy gmin i sołtysów. Przygotowanie Wielkopolskiego Oddziału Regionalnego ARiMR było jednym z największych wyzwań, jakiemu musiałam sprostać w mojej dotychczasowej karierze zawodowej.

Jak 76 mld euro, które otrzymaliśmy na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) zmieniło polskie rolnictwo w ciągu ostatnich 20 lat?

W związku z wstąpieniem Polski do UE zmieniło się wiele norm produkcyjnych, wymagań weterynaryjnych i sanitarnych dotyczących produkcji rolnej. Skutkiem tych zmian była, między innymi, poprawa jakości produkowanych surowców rolnych i żywności. W mojej ocenie najbardziej spektakularnym przykładem zmian w wymaganiach produkcyjnych, które przyniosły znaczące korzyści dla producentów i konsumentów, było zwiększenie wymagań jakościowych dotyczących mleka surowego. Rolnicy musieli poprawić standardy higieniczne w oborach, zmodernizować warunki i sposób przeprowadzania udoju, aby uzyskać mleko o nowych wyśrubowanych normach dotyczących czystości mleka. Obecnie mleko dostarczane do przemysłu mleczarskiego jest surowcem najwyższej jakości. Oczywiście modernizacja technologii produkcji mleka odbyła się z dużym udziałem dotacji unijnych. Także zakłady mleczarskie, korzystając z podobnych dotacji, unowocześniły technologie przetwórstwa mleka. Wielkopolskie spółdzielnie mleczarskie np. w Gostyniu i Kole to wizytówki naszego regionu produkujące szeroki asortyment produktów, a znaczną jego część eksportują na rynki UE, Azji, Afryki.

A jakie zmiany nastąpiły w segmencie produkcji warzyw i owoców?

To kolejny przykład pozytywnych przemian w rolnictwie. Pomoc w kwocie ponad 9 mld złotych skierowana do grup i organizacji producentów owoców i warzyw pozwoliła temu sektorowi wdrożyć najnowocześniejsze technologie uprawy, zbioru oraz przechowywania owoców i warzyw. Efektem tego jest poprawa sytuacji ekonomicznej producentów oraz bogata oferta rynkowa wysokiej jakości tej grupy żywności.

Co więcej, znaczna część środków WPR została skierowana na rozwój infrastruktury technicznej obszarów wiejskich i przyczyniała się do poprawy jakości życia mieszkańców wsi. Z działania „Odnowa wsi” wybudowano lub zmodernizowano tysiące obiektów użyteczności publicznej (świetlic, placów zabaw), odnowiono lub uratowano liczne obiekty zabytkowe. A ponadto wspierano utworzenie działalności blisko trzystu Lokalnych Grup Działania.

Które z pierwszych wspólnotowych instrumentów pomocowych okazały się największym wyzwaniem dla polskich urzędów oraz samych rolników?

Wielkopolscy rolnicy dość szybko nauczyli się przygotowywać wnioski o pomoc. Więcej kłopotów miała Agencja z terminową obsługą wniosków. Przykładem instrumentu pomocowego, który sprawił ogrom problemów było działanie Modernizacja gospodarstw rolnych w ramach PROW 2007-2013. Limit środków dla województwa wielkopolskiego w tym działaniu był stosunkowo niewielki (ok. 400 mln złotych), a o przyznaniu pomocy decydowała kolejność składania wniosków. Gdy jesienią 2007 roku został ogłoszony nabór wniosków o pomoc z tego działania, na kilka dni przed wyznaczoną datą ustawiła się przez budynkiem Agencji w Poznaniu ogromna kolejka rolników. Złożono aż 2,7 tysięcy wniosków. Oddział nie dysponował zespołem pracowników zdolnym do oceny wniosków, w obowiązujących terminach obsługi. Część wniosków musiała być przekazana do innych województw, a i tak proces przyznawania pomocy wydłużył się do dwóch lat! Wyciągnęliśmy wnioski z tego wydarzenia. W następnych naborach wprowadziliśmy kryteria przyznawania pomocy i ich punktację, co znacznie usprawniło pracę urzędu i zlikwidowało kolejki.

Jak dzisiaj ocenia Pani kondycję polskiego rolnictwa na tle innych krajów UE? Co nas wyróżnia, a co może stanowić cel dla ich rozwoju?

Trudno odpowiedzieć na to pytanie w kilku zdaniach, ale spróbuję. W Polsce jest korzystniejsza niż na Zachodzie struktura wiekowa pracujących w gospodarstwach rolnych, tutaj relatywnie jest więcej młodych rolników, co daje większe szanse na rozwój rolnictwa. Wciąż mamy zbyt rozdrobnioną strukturę agrarną. Polska należy do grupy państw UE o wysokim wskaźniku zatrudnienia, co powoduje stosunkowo niską wydajność pracy w rolnictwie. Małe gospodarstwa rolne nie są w stanie konkurować na rynku europejskim. Ich właściciele, aby się utrzymać, muszą albo prowadzić pracochłonne rodzaje produkcji albo szukać innych dochodów poza gospodarstwem. Duże towarowe gospodarstwa rolne są w pełni konkurencyjne. W Polsce jest niewykorzystany potencjał produkcji energii odnawialnej na bazie zasobów rolnictwa.

Obiektywnym czynnikiem ograniczającym warunki produkcji rolniczej w Polsce, stwarzającym wysoki poziom niepewności ekonomicznej są warunki pogodowe, a zwłaszcza susze. W polskim rolnictwie jest duży potencjał rozwojowy, szczególnie w produkcji zwierzęcej, ogrodnictwie i rolnictwie ekologicznym.

Czy cele postawione na najbliższe lata we Wspólnej Polityce Rolnej mają szansę spotkać się ze zrozumieniem i akceptacją polskich rolników? Jeżeli tak, to pod jakimi warunkami?

Niestety, cele szczegółowe, skonkretyzowane w Planie Strategicznym WPR na lata 2023-2027 są wygórowane i nie są akcentowane przez środowisko rolnicze. Szczególnie trudne do stosowania są zasady dotacji w ramach ekoschematów. Sądzę, że nadszedł czas poważnej dyskusji o dostosowaniu WPR do obecnej sytuacji politycznej w Europie i na europejskich rynkach rolnych. Konieczne jest odbiurokratyzowanie i uproszczenie zasad przyznawania pomocy, zwłaszcza w ramach wsparcia bezpośredniego. Stawiam śmiało tezę, że należałoby ograniczyć uzależnianie instrumentów wsparcia w ramach WPR od wspólnotowej polityki klimatycznej, czyli tzw. zielonego ładu. Może polityka klimatyczna powinna się posługiwać własnymi instrumentami wsparcia działań proklimatycznych, a WPR, jak dawniej, służyć uzupełnianiu dochodów rolniczych i gwarantować bezpieczeństwo żywnościowe obywatelom Unii Europejskiej. Moim zdaniem, postulaty rolników artykułowane podczas protestów są uzasadnione, ale trzeba do nich przekonać konsumentów i co najmniej większość środowiska politycznego. Wiąże się to z wysiłkiem przedstawienia swoich racji, uświadomienia, w jaki sposób jest produkowana polska żywność i z jakimi przeciwnościami rolnicy borykają się każdego dnia w swojej pracy.

Czy na przestrzeni ostatnich 20 lat zmieniły się rola, zadania, etos doradcy?

Publiczne doradztwo rolnicze postrzegam jako szczególnego rodzaju działalność edukacyjną, która jest ukierunkowana na pomoc rolnikom – klientom w rozwiązywaniu problemów związanych z prowadzeniem gospodarstwa rolnego. I to się nie zmienia. Również etos, czyli zbiór ideałów, wzorów zachowania związanych z tym zawodem to sprawa ponadczasowa. Natomiast zmieniają się szczegółowe zadania, które muszą odpowiadać aktualnej sytuacji ekonomicznej, postępowi w technologiach produkcji oraz poziomowi kwalifikacji zawodowych osób kierujących gospodarstwami rolnymi.

Obecnie zauważalnie rozwinął się szczególny rodzaj poradnictwa komercyjnego, który nazwałabym „doradztwem biznesowym”. Uzupełnia on doradztwo publiczne i adresowany jest do grupy osób zarządzających wysokotowarowymi gospodarstwami. Doradztwo publiczne ukierunkowuje się na pomoc w ubieganiu się o wsparcie finansowe i podpowiadanie rolnikom, gdzie można uzyskać porady specjalistyczne.

Nad czym doradcy powinni szczególnie pracować, aby się twórczo rozwijać? A czego wystrzegać, aby mieć autorytet wśród rolników?

Są uniwersalne cechy pożądane w zawodzie doradcy. Dobry doradca to osoba dbająca o interesy klienta, będąca lojalną w stosunku do swojego klienta, osoba dyskretna wobec powierzonych informacji, powściągliwa w obyciu. Dobry doradca musi chcieć uczyć się przez całe życie i dzielić swoją wiedzę, musi być otwarty na innowacje. Musi umieć słuchać. Przydatną cechą doradcy jest komunikatywność i zdolność wzbudzania zaufania. Warunkiem elementarnym tej profesji jest zdolność do partnerskiego współdziałania doradca – rolnik.

Na rynku pracy jest mało osób spełniających kryteria dobrego doradcy rolniczego, dlatego bardzo ważne jest, aby sprawnie działał system podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników doradztwa rolniczego.

Podsumowując rozwój rolnictwa w ciągu ostatnich dwudziestu lat, nie sposób nie zapytać o współpracę z Samorządem. Co zrobił wielkopolski Samorząd dla rolników i obszarów wiejskich w ostatnich kilku latach?

W Sejmiku Województwa Wielkopolskiego działa Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi, która uczestniczy w kształtowaniu polityki Samorządu dotyczącej rolnictwa i obszarów wiejskich. Najważniejszym programem finansowanym z budżetu województwa na rzecz mieszkańców obszarów wiejskich jest Wielkopolska Odnowa Wsi. W ostatnich pięciu latach Sejmik przeznaczył na ten cel 32 mln złotych.

Program współfinansuje modernizację wiejskiej przestrzeni publicznej, zakładanie stowarzyszeń wiejskich oraz integrowanie i pobudzanie aktywności społeczności lokalnych. Z pomocy Samorządu skorzystało około dwóch tysięcy wsi. Samorząd udziela dotacji spółkom wodnym, rodzinnym ogrodom działkowym, dofinansowuje budowę dróg lokalnych. Szczególnym przedsięwzięciem na rzecz rolnictwa i wsi jest utworzenie przez Sejmik Wielkopolskiego Samorządowego Centrum Rozwoju Wsi w Sielinku.

Ponadto Sejmik Województwa Wielkopolskiego, w tej kadencji, kilkakrotnie kierował do Rządu apele w sprawach szczególnie ważnych dla rolnictwa, sytuacji na rynku trzody chlewnej, zbóż. Składał też do ministra rolnictwa zastrzeżenia do Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. Przy Zarządzie Województwa działa Wielkopolska Rada Rolnicza, w skład której wchodzi przedstawiciele organizacji rolniczych i instytucji działających na rzecz rolnictwa.

Dziękuję za rozmowę.

dr Zofia Szalczyk

W latach 1991-2000 dyrektorka Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Sielinku. Wybudowała centrum wystawowe w Sielinku, organizowała pierwsze regionalne wystawy zwierząt hodowlanych. Współtwórczyni Wielkopolskiego Oddziału Regionalnego ARiMR, gdzie kierowała wdrożeniem w Wielkopolsce unijnego programu dla rolnictwa SAPARD oraz pierwszymi dwoma kampaniami wypłat dopłat bezpośrednich. Później, jako wiceprezesa ARiMR, nadzorowała procesy przyznawania unijnej pomocy finansowej w ramach WPR. Następnie jako wiceministra rolnictwa, przygotowała Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020. Wykładała na Uniwersytecie Ekonomicznym w Poznaniu zagadnienia dotyczące funduszy unijnych dla gospodarki żywnościowej. Jest jedną z osób, które wniosły największy wkład we wdrożenie unijnej pomocy finansowej dla sektora rolno-spożywczego oraz dla obszarów wiejskich w Polsce. Obecnie radna Województwa Wielkopolskiego.

INTERNETOWA PLATFORMA DORADZTWA I WSPOMAGANIA DECYZYJ W INTEGROWANEJ OCHRONIE ROŚLIN

**DARMOWA
APLIKACJA**

**BEZ
ŻADNYCH
OPŁAT**

**EWIDENCJA
KARTY
POLA**

Wirtualne Gospodarstwo

Ostrzeżenia przed załamaniem pogody, szkodnikami i zagrożeniami na polu, szybki kontakt z doradcą rolniczym oraz porady, kiedy i w jakiej ilości stosować środki ochrony roślin.

Śledzenie pochodzenia produktów

To usługa, z której mogą korzystać zarówno rolnicy, jak i konsumenci, czyli w praktyce każdy z nas, szczególnie może zainteresować osoby ceniące sobie zdrową żywność z pewnych źródeł.

Raportowanie zagrożeń

Dzięki tej usłudze możliwe jest generowanie raportów z systemu monitoringu zagrożeń chorobami i szkodnikami w rolnictwie czy ogrodnictwie.

Dane agrometeorologiczne

Dostęp do danych meteorologicznych, aktualne informacje o zmianach pogody, a nawet powiadomienia, które ułatwią podejmowanie decyzji o zabiegach na polu.

www.edwin.gov.pl

*Szanowni Państwo,
Drodzy Rolnicy i Mieszkańcy Wsi,*

przed nami Święta Wielkiej Nocy. To czas budzenia się przyrody, nadziei, otuchy i radości. W Polsce to również czas rodzinnych spotkań. Życzę Państwu, aby te świąteczne dni były przepełnione pogodną, rodzinną atmosferą, przyniosły nam nadzieję i wzajemną życzliwość oraz były okazją do wartościowania tego, co najważniejsze w życiu.

Niech Święta Wielkanocne będą dla nas wszystkich symbolem zwycięstwa dobra nad złem, triumfu życia nad śmiercią, a optymizm, radość oraz rodzinna atmosfera tych Świąt niech zostaną z Państwem jak najdłużej.

*Szanowni Państwo,
Drodzy Konsumenty,*

w świąteczne dni na naszych stołach goszczą polskie, tradycyjne potrawy. Pamiętajmy, że mamy je dzięki ciężkiej pracy polskich rolników, którzy w pełni zapewniają nam bezpieczeństwo żywnościowe w tych trudnych i niepewnych czasach.

*Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Czesław Siekierski*

*Szanowni Państwo,
życzę Państwu, aby nadchodzące święta Wielkanocne
były czasem spędzonym w rodzinnym gronie, wypełnionym radością i ciepłem.
Niech będą momentem spokoju, zatrzymania się
i docenienia piękna otaczającego świata.
Niech będą umocnione wiarą, miłością i otwartością na drugiego człowieka,
Radosnego Alleluja!*

*Maciej Sztykowicz
I Zastępca Dyrektora Wielkopolskiego Ośrodka
Doradztwa Rolniczego w Poznaniu
wraz z Pracownikami*

JAK ZMNIĘJSZYĆ KOSZTY PRODUKCJI ROŚLINNEJ I ZWIĘKSZYĆ EFEKTYWNOŚĆ?

Przed rolnictwem stawiane jest wiele wyzwań, z których jedno związane jest z globalnym wzrostem populacji oraz zmieniającymi się warunkami klimatycznymi.

Rolnicy na całym świecie są zobowiązani do szukania innowacyjnych sposobów, które poprawią efektywność produkcji roślinnej.

MICHAŁ GŁOMBICKI | DZIAŁ TECHNOLOGII PRODUKCJI ROLNICZEJ

Jednym z kluczowych aspektów tego procesu jest minimalizacja kosztów produkcji. Takie działanie może przyczynić się, między innymi, do zwiększenia zysków, zrównoważonego wykorzystania zasobów oraz poprawy ogólnej wydajności sektora rolnego. Zmniejszenie kosztów produkcji roślinnej przy jednoczesnym utrzymaniu dobrej jakości produktów jest ambitnym celem, do którego dążą rolnicy na całym świecie. Jedną z możliwości, która w znaczący sposób pomaga w realizacji powyższego celu, jest wykorzystywanie nowoczesnych technologii.

Użytkowanie nowoczesnych technologii w rolnictwie staje się kluczowym elementem skutecznej gospodarki rolnej. Systemy monitorowania i zarządzania gospodarstwem, oparte na sztucznej inteligencji, pozwalają na bieżącą analizę danych dotyczących gleby, pogody czy rozwoju roślin.

Dzięki temu rolnicy mogą podejmować bardziej precyzyjne decyzje, co ma bezpośredni wpływ na efektywność produkcji oraz redukcję kosztów operacyjnych.

KLUCZOWE ELEMENTY I FUNKCJE SYSTEMÓW MONITOROWANIA I ZARZĄDZANIA GOSPODARSTWEM.

Monitoring warunków atmosferycznych:

Systemy te są wyposażone w czujniki, za pomocą których mierzona jest temperatura, wilgotność powietrza, nasłonecznienie, prędkość wiatru i inne parametry atmosferyczne. Pozwala to na dokładne śledzenie warunków pogodowych, ułatwiając planowanie prac rolniczych oraz przewidywanie potencjalnych zagrożeń.

Monitorowanie gleby:

Systemy służące do monitoringu gleby analizują skład gleby, jej wilgotność, pH oraz zawartość składników odżywczych. Informacje te pozwalają na precyzyjne dostosowanie ilości stosowanych nawozów. Takie działanie wpływa na optymalizację produkcji i minimalizację zużycia środków.

Zdalne monitorowanie roślin:

System składa się z zaawansowanych kamer i sensorów, które służą do śledzenia wzrostu roślin, identyfikacji szkodników oraz chorób. Pozwala to na szybkie reagowanie na potencjalne zagrożenia i podejmowanie skutecznych działań prewencyjnych.

Automatyzacja rolnictwa:

Polega na wykorzystywaniu specjalistycznego oprogramowania zarządzającego, które pozwala na automatyzację różnych procesów w gospodarstwie. Automatyzacja może obejmować sterowanie nawadnianiem, sterowanie maszynami rolniczymi, a nawet automatyczne zbieranie danych z monitoringu, ułatwiając pracę rolnikom.

Inteligentne systemy decyzyjne:

Systemy te integrują zebrane dane i dostarczają rolnikom analizy i prognozy. Na podstawie tych informacji można podejmować bardziej świadome decyzje dotyczące nawożenia, ochrony roślin, zbiorów, czy też planowania upraw.

Chmura danych:

Dane zebrane przez systemy monitorowania i zarządzania gospodarstwem mogą być przechowywane w chmurze, umożliwiając łatwy dostęp do informacji z dowolnego miejsca. Takie działanie ułatwia zarządzanie gospodarstwem

nawet z dala od niego, co jest szczególnie istotne dla dużych gospodarstw rolnych.

Korzystanie z Systemów monitorowania i zarządzania gospodarstwem przyczynia się do zwiększenia efektywności produkcji rolniczej, minimalizacji strat, a także do oszczędności czasu i zasobów.

Poprawa produkcji roślinnej nie opiera się jedynie na technologii uprawy, a zaczyna się już na etapie wyboru konkretnej odmiany. Firmy zajmujące się hodowlą roślin, na całym świecie prowadzą badania, które wprowadzają innowacje mające na celu zwiększenie wydajności, odporności roślin, optymalizację zasobów oraz minimalizację wpływu na środowisko.

KLUCZOWE OBSZARY INNOWACJI W HODOWLI ROŚLIN.

Rośliny odporne na warunki ekstremalne:

Jest to działanie odpowiadające na zmienne warunki klimatyczne. Hodowcy rozwijają odmiany roślin dostosowane do różnych ekstremalnych warunków, takich jak susza, ekstremalne temperatury czy ubóstwo glebowe. Odporność na takie warunki pozwala na uzyskanie stabilnych plonów nawet w trudnych warunkach.

Metody selekcji genetycznej:

Polegają na wykorzystywaniu technik biotechnologicznych, takich jak CRISPR-Cas9, pozwala na precyzyjne modyfikacje genetyczne roślin. Takie działanie przyczynia się do uzyskiwania pożądanych cech, takich jak odporność na szkodniki czy choroby, zwiększona tolerancja na warunki atmosferyczne czy lepsza jakość plonów.

Hodowla oparta na danych:

Analiza danych genetycznych, klimatycznych i innych związanych z uprawą roślin umożliwia lepsze zrozumienie mechanizmów wzrostu roślin, co prowadzi do bardziej skutecznej selekcji genetycznej oraz optymalizacji procesów hodowlanych.

Innowacje w hodowli roślin odgrywają kluczową rolę w dostosowaniu rolnictwa do zmieniających się warunków klimatycznych, optymalizacji zasobów i zwiększaniu wydajności, co ma istotne znaczenie dla globalnego bezpieczeństwa żywnościowego.

Zmniejszenie kosztów produkcji roślinnej można osiągnąć również poprzez zastosowanie zrównoważonych praktyk rolniczych. Wykorzystanie takich rozwiązań wpływa

korzystnie nie tylko na środowisko naturalne, ale także przekłada się na zmniejszenie kosztów produkcji. Rotacja upraw, wieloletnich roślin czy stosowanie kompostu poprawiają strukturę gleby, co eliminuje konieczność intensywnego stosowania nawozów sztucznych. Zrównoważone praktyki wpisują się w długofalową strategię utrzymania zdrowej, produktywnej gleby, niosąc za sobą długofalowy efekt.

Wykorzystanie wszystkich możliwości zmniejszenia kosztów produkcji roślinnej wiąże się z koniecznością ciągłego podnoszenia wiedzy dlatego tak ważna jest inwestycja w edukację rolników. Takie działanie jest kluczowe dla pełnego zrozumienia i wykorzystania nowoczesnych technologii oraz praktyk rolniczych. Wspieranie rolnictwa w zdobywaniu wiedzy dotyczącej nowych metod produkcji, dostępnych dotacji czy efektywnego zarządzania gospodarstwem ma kluczowe znaczenie dla skutecznego wdrażania innowacji i osiągnięcia lepszych wyników.

Zmniejszenie kosztów produkcji roślinnej to nie tylko kwestia ekonomiczna, ale również ekologiczna. Nowoczesne technologie, precyzyjne rolnictwo, nowoczesne odmiany roślin, zrównoważone praktyki oraz edukacja rolników stanowią kompleksowy pakiet, który może zrewolucjonizować sektor rolniczy, dając wymierne korzyści. Inwestycje w te obszary nie tylko zminimalizują koszty, ale również wpłyną na zrównoważony rozwój produkcji roślinnej, co jest kluczowe w kontekście długoterminowego bezpieczeństwa żywnościowego i ochrony środowiska naturalnego. Współpraca między sektorem publicznym a prywatnym, badaczami a rolnikami, stanowi klucz do przyszłościowego sukcesu rolnictwa na globalną skalę. ■

ZALETY UPRAWY MIĘDZYPLONÓW

Przyszłość rolnictwa kryje się w różnorodności. Zarówno dla zrównoważonego rolnictwa, jak i wydajnego gospodarstwa, uprawa międzyplonów stanowi kluczowy element. Zmniejszenie ryzyka utraty plonów, ochrona gleby, poprawa bioróżnorodności to tylko niektóre z wielu zalet, jakie niesie uprawa międzyplonów. Warto podkreślić, że choć nie są nowym wynalazkiem, to ich rola w zrównoważonym rolnictwie zyskuje na znaczeniu.

EWELINA ZAGOZDA | POWIAT TURECKI

W gospodarstwach naszych dziadków międzyplony uprawiane były przede wszystkim na cele paszowe. Obecnie podkreśla się, iż poza tą funkcją, mogą stanowić wartościowe źródło składników pokarmowych dla roślin następczych. Szczególnie ważne jest to w gospodarstwach, w których nie wykorzystuje się obornika – międzyplony pozwalają na wprowadzenie do gleby dodatkowego źródła cennej materii organicznej.

Zalety uprawy międzyplonów można rozpatrywać w wielu aspektach, między innymi dlatego, iż inny wpływ na glebę wywierają korzenie, a inaczej oddziałują części nadziemne. Korzenie międzyplonów, penetrując glebę, pozwalają na powstawanie korytarzy korzeniowych, z których korzysta roślina następcza. W dłuższej perspektywie, naprzemienne przerastanie gleby korzeniami roślin z plonu głównego oraz korzeniami międzyplonów (poprawa napowietżenia i przenikania wody), powoduje, iż tworzą pory w profilu glebowym, a to sprawia, że powiększa się poziom dostępności i stopień akumulacji pożądanych składników mineralnych. Rośliny o różnicowanej wysokości i gęstości korzeni pobierają wodę oraz składniki odżywcze z głębszych warstw gleby. Dzięki temu uprawa międzyplonów zazwyczaj prowadzi do wyższych plonów w porównaniu do tradycyjnych metod uprawy jednej rośliny.

Regularne wysiewanie i uprawa międzyplonów poprawia żyzność gleby. Poszczególne rośliny mają różne systemy korzeniowe, a ich resztki roślinne przyczyniają się do różnorodności organicznej materii w glebie. To z kolei sprzyja zwiększonemu tworzeniu próchnicy. Różne gatunki roślin w uprawie międzyplonów mają różne wymagania dotyczące składników odżywczych – jedne rośliny absorbują konkretne składniki, podczas gdy inne je uwalniają. W rezultacie gleba zachowuje swoją strukturę i żyzność.

Różnorodność roślin międzyplonowych może wpłynąć na zdolność gleby do wiązania azotu atmosferycznego (do uprawy na ten cel najlepiej nadają się rośliny motylkowe, takie jak np. łubin, seradela, groch, koniczyna), co z kolei może zmniejszyć konieczność stosowania nawozów mineralnych. To może przyczynić się do oszczędności, ale jednocześnie wymaga dbałości o właściwą rotację roślin międzyplonowych.

Uprawa międzyplonów sprzyja naturalnej kontroli wzrostu chwastów oraz występowania patogenów i szkodników. Pozwala ograniczyć ilość zużywanych środków ochrony roślin. Jest to możliwe m.in. poprzez konkurencyjność (o wodę, światło, miejsce) na linii międzyplony – chwasty oraz allelopatii (odpowiednio dobrane międzyplony mogą hamować kiełkowanie, wzrost oraz rozwój niepożądanych gatunków). Różnorodność gatunków roślin w międzyplonie przyciąga różne gatunki korzystnych organizmów, takich jak owady zapylające i drapieżne, które pomagają w ograniczeniu populacji szkodników.

Wzrost różnych roślin o różnej wysokości i strukturze może działać jako naturalna bariera przeciw erozji gleby, ograniczając ją. Liście i korzenie roślin wspierają retencję wody i redukują erozję, co jest szczególnie istotne na obszarach podatnych na wystąpienie erozji.

Wykorzystanie roślin międzyplonowych może być efektywne nie tylko w produkcji plonów, ale także w dostarczaniu wartościowego pokarmu dla zwierząt hodowlanych. Międzyplony mogą obejmować różnorodne rośliny strączkowe, takie jak groch, łubin czy koniczyna, które są bogate w białko i inne składniki odżywcze. Te rośliny mogą stanowić wartościowy składnik diety dla zwierząt hodowlanych. Stosowanie międzyplonów w paszach może urozmaicić dietę zwierząt,

foto: Adobe Stock

co z kolei może przyczynić się do poprawy zdrowia zwierząt i efektywności produkcji hodowlanej. Wprowadzenie międzyplonów na cele paszowe pozwala zmniejszyć zależność od konwencjonalnych pasz, takich jak siano czy kiszonki. Może być to szczególnie ważne w kontekście zmieniających się warunków klimatycznych czy wzrostu cen pasz.

Niezaprzeczalną zaletą uprawy międzyplonów ozimych jest fakt, iż stanowią one okrywe ochronną gleby w okresie zimowym, co pozwala na spełnienie zasad warunkowości. Aktualnie, według tych zasad, 80% gruntów ornych w gospodarstwie rolnym, w okresie od 1 listopada do 15 lutego, musi posiadać okrywe ochronną (norma GAEC 6: Minimalna pokrywa glebowa w najbardziej newralgicznych okresach).

Korzystny wpływ międzyplonów na środowisko glebowe ma miejsce nie tylko w czasie ich uprawy, ale również w okresie uprawy następczej – najczęściej plonu głównego.

Praktyki zrównoważonego rolnictwa, takie jak stosowanie kompostu, zielonych nawozów i roślin międzyplonowych, mogą poprawić strukturę gleby, jej zdolność do zatrzymywania wody oraz dostarczanie składników odżywczych. Uprawa międzyplonów stanowi innowacyjne podejście do rolnictwa, które oferuje szereg korzyści zarówno dla rolników, jak i dla środowiska. Zwiększone plonowanie, ochrona gleby, kontrola szkodników popularność w rolnictwie zorientowanym na zrównoważony rozwój. Regularna uprawa międzyplonów może przyczynić się do budowy bardziej odpornego i zrównoważonego systemu produkcji rolnej na przyszłość. ■

Źródła:

2019, Thomas F., Archambeaud M., *Międzyplony w praktyce*, Warszawa 2019, Wanic M., Żuk-Gołaszewska K., Orzech K., *Catch crops and the soil environment – a review of the literature*, *Journal of Elementology*, 24(1): 31 - 45. DOI: 10.5601/jelem.2018.23.3.1638

2018, Wilczewski E., Szczepanek M., *Accumulation of bioelements in the biomass of plants grown as stubble catch crops depending on the sowing time*, *Journal of Elementology*, 23(1): 261-272. DOI: 10.5601/jelem.2016.21.4.1330

Catch crops and cover crops guide <https://germinal.ie/knowledge-hub/catch-crops-and-cover-crops-guide/> (dostęp 26.01.2024)

The role of catch and cover crops in the rotation <https://www.frontierag.co.uk/blog/the-use-of-catch-and-cover-crops> (dostęp 22.01.2024)

WIOSENNY AGROMARSZ W TYM ROKU PÓŹNIEJ

Na Wiosenne Targi Rolno-Ogrodnicze AGROMARSZ w tym roku zapraszamy naszych sympatyków dwa tygodnie później niż zwykle, czyli dokładnie w połowie kwietnia. Tegoroczny układ Świąt Wielkanocnych oraz ogłoszenie terminów wyborów samorządowych sprawiły, że najbliższym dogodnym terminem jest niedziela 14 kwietnia. Liczymy jednak, że prawie 35-letnia tradycja spotkań targowych w Marszewie koło Pleszewa jak co roku przyciągnie na targi liczne grono wystawców oraz zwiedzających. W ubiegłym roku w imprezie uczestniczyło 114 podmiotów, a ekspozycję odwiedziło około 20 tysięcy osób.

WIESŁAWA WITASZAK | POWIAT PLESZEWSKI

Targi w Marszewie od dokładnie 34 lat są okazją do zapoznania się z nowościami w branży rolniczej, uzyskania specjalistycznego doradztwa, wymiany poglądów oraz do spotkań ze specjalistami w różnych dziedzinach. Dają możliwość porównania wielu ofert i różnych rozwiązań. Prezentowane produkty i usługi mogą usprawnić pracę w gospodarstwie, wpłynąć na optymalizację kosztów, pomóc w dostosowaniu gospodarstwa do stawianych przed nim wymogów czy wpłynąć na podniesienie wyników prowadzonej działalności. Rozmowy z wystawcami mogą dostarczyć pomysłu na dodatkowy dochód albo ułatwić start z nową działalnością. Dla wielu osób udział w targach to także sposób na spędzenie czasu z rodziną, spotkanie ze znajomymi z różnych stron Wielkopolski oraz okazja do zrobienia ciekawych zakupów. Wielu nie wyobraża sobie tych targów bez kiermaszu ogrodniczego, który kusi różnorodnością gatunków, odmian i barw więc nie jest trudno zrobić większe zakupy od pierwotnie zaplanowanych. Zawsze przy tym można liczyć na doradztwo doświadczonych szkółkarzy dotyczące uprawy, ochrony i pielęgnacji zakupionych roślin, najlepszego sąsiedztwa czy doboru kolejnych roślin do posiadanej już kolekcji. Czas pandemii Covid-19 sprawił, że wiele osób, niekoniecznie związanych

z rolnictwem także odkryło, jak dużo przyjemności może dać otaczanie się roślinami i ich pielęgnacja. Wartością dodaną będzie więc nasz wspólny wkład w rozwijanie bioróżnorodności na obszarach wiejskich i w najbliższym otoczeniu.

Co jeszcze zaproponuje uczestnikom Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu na wiosennym AGROMARSZ-u? Na pewno znajdą tu Państwo przede wszystkim bogatą i zróżnicowaną ofertę środków do produkcji rolniczej oraz ciągników i maszyn rolniczych, a także samochodów dostawczych i osobowych, które również są narzędziem pracy rolnika. Spodziewamy się liczego udziału firm oferujących urządzenia pozwalające korzystać z energii odnawialnej słońca czy wiatru. Nie zabraknie wyposażenia obiektów inwentarskich, fachowej prasy rolniczej i usług bankowych. Będzie też możliwość zakupu produktów z gospodarstw prowadzących rolniczy handel detaliczny. Wspólnie z Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa i rolnikami działającymi w tej formie będziemy promować polską żywność poprzez kampanię #KupujŚwiadomie.

Zaprosiliśmy do zorganizowania stoisk informacyjnych instytucje rolnicze. Będzie więc możliwość skorzystania z konsultacji ze specjalistami z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i Państwowej Inspekcji Pracy, a także Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej. Specjaliści Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Poznaniu zapewnią doradztwo z zakresu produkcji roślinnej i zwierzęcej oraz przedstawią ofertę usług Ośrodka dla rolnictwa, także cyfrowych.

Po raz drugi zapraszamy na targi osoby trudniące się rękodziełem. Rozgoszczą się w hali namiotowej przy kiermaszu ogrodniczym i przedstawią owoce swojej pracy pod hasłem przewodnim, które brzmi: „Rękodzieło – tradycja, relaks, dodatkowy dochód”. Tu będzie można nie tylko kupić coś na pamiątkę pobytu na targach, ale również zobaczyć rękodzielników przy pracy.

Wydarzeniem towarzyszącym Wiosennym Targom Rolno-Ogrodniczym AGROMARSZ będzie Dzień Otwarty w Zespole Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Marszewie.

Zapraszamy do odwiedzenia targów. ■

foto: Jacek Strykowski

ZMIANY W ROZLICZENIU PODATKU VAT W 2024 ROKU

*Nowy rok przynosi kolejne zmiany w zasadach rozliczenia podatku VAT.
Lista zmian zawiera: utrzymanie zerowej stawki VAT na żywność,
zmiany w zasadach składania wniosków o wydanie Wiążącej Informacji Stawkowej,
a także wprowadzenie Krajowego Systemu e-Faktur.*

AGNIESZKA PRZYBYŁA | POWIAT KONIŃSKI

UTRZYMANIE W I KWARTALE 2024 ROKU ZEROWEJ STAWKI VAT NA ŻYWNOSĆ

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z 9 grudnia 2023 roku w sprawie obniżenia stawek podatku od towarów i usług (Dz.U. poz. 2670) do dnia 31 marca 2024 roku utrzymana zostanie zerowa stawka VAT na towary spożywcze wymienione w poz. 1-18 załącznika 10 ustawy o VAT. Zerowa stawka VAT obejmuje: owoce, warzywa, mięso, nabiał i produkty ze zbóż.

Brak ponownego przedłużenia obniżonej do zera procent stawki VAT spowoduje, że od 1 kwietnia 2024 roku powróci pięć procentowa stawka podatku VAT.

ZMIANY W ZASADACH SKŁADANIA WNIOSKÓW O WYDANIE WIĄŻĄCEJ INFORMACJI STAWKOWEJ (WIS).

Od 1 stycznia 2024 roku wnioski o wydanie Wiążącej Informacji Stawkowej można składać wyłącznie elektronicznie za pośrednictwem platformy e-Urząd Skarbowy. Do końca 2023 roku wnioski można było składać w formie papierowej lub przesyłać elektronicznie przez e-PUAP (Elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej). Wnioski złożone przed dniem 1 stycznia 2024 roku będą rozpatrywane zgodnie z aktualnie obowiązującymi w tamtym okresie przepisami.

Wnioskodawca, aby móc złożyć wniosek za pośrednictwem platformy e-Urząd Skarbowy musi posiadać konto w e-Urzędzie Skarbowym. Na koncie tym znajduje się jego aktualny adres mailowy lub numer telefonu. Dane te potrzebne są do otrzymywania powiadomień o zamieszczonej korespondencji na koncie wnioskodawcy.

KRAJOWY SYSTEM E-FAKTUR

Krajowy System e-Faktur (KSeF) to system informatyczny, który umożliwi wystawianie i otrzymywanie faktur drogą elektroniczną (faktur ustrukturyzowanych).

Krajowy System e-Faktur ma obowiązywać od 1 lipca 2024 roku. Oznacza to, że od 1 lipca 2024 roku wszyscy czynni podatnicy podatku VAT (w tym również rolnicy, którzy rozliczają podatek VAT na zasadach ogólnych) zobowiązani zostaną do wystawiania faktur ustrukturyzowanych. Wystawianie faktur w formie papierowej nie będzie możliwe.

Jedyną dopuszczoną formą fakturowania będzie wystawienie faktury VAT za pośrednictwem Krajowego Systemu e-Faktur.

Faktura ustrukturyzowana to faktura wystawiona przy użyciu Krajowego Systemu e-Faktur. Wystawienie faktury nie będzie uzależnione od akceptacji odbiorcy – odbiorca otrzyma taką fakturę bez względu na to, czy wyrazi zgodę na taką formę fakturowania.

Faktury ustrukturyzowane będzie można wystawiać za pomocą bezpłatnych narzędzi udostępnionych przez Ministerstwo Finansów lub przy użyciu programów komercyjnych. Ministerstwo Finansów udostępniło już na swojej stronie bezpłatną Aplikację Podatnika KSeF.

Za fakturę ustrukturyzowaną uznaje się fakturę wystawioną w dniu jej przesłania do Krajowego Systemu e-Faktur. Faktura ustrukturyzowana zostaje uznana za otrzymaną w dniu przydzielenia jej w systemie numeru identyfikującego.

Faktura korygującą zawierać będzie numer faktury korygowanej nadany przez Krajowy System e-Faktur, a obniżenie podstawy opodatkowania w stosunku do podstawy określonej na wystawionej fakturze z wykazaniem podatkiem dokonuje się za okres rozliczeniowy, w którym podatnik wystawił fakturę korygującą w postaci faktury ustrukturyzowanej. Nabywca nie będzie miał możliwości wystawiania not korygujących.

Nie ma również możliwości wystawiania duplikatów faktur do faktur, które są w systemie. Duplikaty faktur będą wystawiane tylko do faktur wystawionych poza Krajowym Systemem e-Faktur.

Faktury ustrukturyzowane będą przechowywane w Krajowym Systemie e-Faktur przez okres 10 lat, licząc od końca roku, w którym zostały wystawione. ■

Źródła:

<https://porozmawiamyopodatkach.pl/vat/zmiana-zasad-skladania-wnioskow-o-wydanie-wis-w-roku-2024/>

<https://podatki.gazetaprawna.pl/artykuly/9389806,najwazniejsze-zmiany-w-podatkach-w-2024-roku.html>

<https://businessinsider.com.pl/prawo/podatki/co-sie-zmieni-w-podatkach-w-2024-r-zobacz-cala-liste-zmian/6zf21mk>

<https://poradnikprzedsiębiorcy.pl/-podatek-vat-cz-8-stawki-podatkowe-i-zwolnienia-podatkowe>

<https://www.pit.pl/aktualnosci/wazne-zmiany-dla-przedsiębiorcow-i-podatników-w-2024-roku-13-zmian-w-podatkach-w-2024-roku-1009125>

<https://www.biznes.gov.pl/pl/portal/004651#8>

NOTOWANIA CEN

PRODUKTÓW ROLNICZYCH I ŚRODKÓW DO PRODUKCJI ROLNEJ W WIELKOPOLSCE

EWA WILCZEK | DZIAŁ EKONOMIKI I ZARZĄDZANIA GOSPODARSTWEM ROLNYM

Targowisko, luty 2024										
Wyszczególnienie	jedn.	Rejon I	Rejon II	Rejon III	Rejon IV	Rejon V	Rejon VI	Rejon VII	Rejon VIII	Średnia
Żyto paszowe	zł/dt	62,00	61,74	59,70		60,00	59,80	59,75	62,00	60,71
Pszenica paszowa	zł/dt	83,00	79,45	83,00		80,00	79,50	82,66	83,00	81,52
Jęczmień paszowy	zł/dt	72,00	71,94	73,00		70,00	70,00	71,38	72,00	71,47
Pszenżyto	zł/dt	69,50	69,12	69,70		68,00	67,00	67,56	69,50	68,63
Mieszaneczka zbożowa	zł/dt	72,00	70,16	71,90		70,00	70,00	70,00	72,00	70,87
Ziemniaki jadalne	zł/kg	2,65	2,70	2,60	2,70	2,50	2,60	2,65	2,50	2,61
Marchew jadalna	zł/kg	4,50	4,64	4,83	4,45	4,37	4,45	4,45	4,50	4,52
Pietruszka korzeń	zł/kg	7,25	7,20	7,00	7,32	6,90	6,67	6,50	6,83	6,96
Buraczki czerwone	zł/kg	3,83	3,60	3,25	3,00	3,60	3,55	3,45	3,50	3,47
Seler	zł/kg	6,70	6,20	6,67	6,30	6,30	6,33	6,25	6,67	6,43
Por	zł/kg	8,50	8,20	8,25	8,75	8,37	8,17	8,17	8,50	8,36
Pomidory	zł/kg	12,00	12,00	11,85	11,00	11,75	11,25			11,64
Ogórki	zł/kg		11,50	9,75	9,75		10,00			10,25
Prosię (15 kg)	zł/szt			250,00						250,00
Ciełę (40kg)	zł/szt		1150,00	1100,00						1125,00
Krowy	zł/szt		4500,00	4500,00						4500,00
Jaja	zł/szt	1,07	1,16	1,12	0,90	1,22	1,10	1,12	1,07	1,09
Ziemniaki jadalne wczesne	zł/dt				1,90					1,90
Kapusta biała	zł/kg	2,75	2,80	2,85	2,27	2,85	2,75	2,66	2,67	2,70
Jabłka deserowe	zł/kg	4,25	4,00	4,17	4,25	4,33	4,00	4,00	4,17	4,15
Truskawki	zł/kg	50,00								50,00
Pomidory spod osłon - malinowe	zł/kg	17,00		16,90						16,95
Ogórki spod osłon - długie	zł/kg	8,25		8,15	8,00				8,30	8,18

Przedsiębiorstwa zbożowo-młynarskie i zakłady przetwórcze, luty 2024										
Wyszczególnienie	jedn.	Rejon I	Rejon II	Rejon III	Rejon IV	Rejon V	Rejon VI	Rejon VII	Rejon VIII	Średnia
Żyto konsumpcyjne	zł/dt	59,00	59,00	60,50	62,63	60,35		59,00	62,23	60,39
Pszenica konsumpcyjna	zł/dt	85,00	85,00	87,00	87,00	84,90		85,71	87,13	85,96
Jęczmień konsumpcyjny	zł/dt	68,00	68,20	71,00	70,50	68,52		68,67	68,72	69,09
Pszenica paszowa	zł/dt	77,00	76,00	76,00	77,88	77,42	76,00	77,71	78,50	77,06
Żyto paszowe	zł/dt	58,00	57,30	57,50	58,38	57,00	57,00	57,00	58,00	57,52
Jęczmień paszowy	zł/dt	68,00	67,80	68,00	67,30	67,32	67,00	67,53	67,50	67,56
Pszenżyto	zł/dt	67,50	67,25	67,15	67,63	67,62	67,50	67,24	68,60	67,56
Owies	zł/dt	78,00	75,00	77,50	75,00	78,00		75,00	75,00	76,21
Kukurydza na ziarno	zł/dt	71,00		71,00	69,00	69,00		68,50	70,00	69,75
Groch	zł/dt	102,00			102,00	101,33				101,78
Mak	zł/dt									
Gryka	zł/dt				180,00					180,00
Łubin słodki	zł/dt	168,00			170,00	165,00				167,67
Ziemniaki przemysłowe	zł/dt	31,00								31,00

Usługi,				
Wyszczególnienie	jedn.	Rejon I	Rejon II	Rejon III
1 godz. najmu pracownika	zł/h	27,00	28,00	28,00
Orka pługiem 3-skib ciągnik do 60 KM	zł/h	247,00	247,00	249,00
Orka pługiem 3-skib ciągnik pow. 60 KM	zł/h	297,00	293,00	296,67
Podorywka	zł/h	215,00	210,00	210,00
Kultywatorowanie	zł/h	200,00	197,00	195,00
Talerzowanie	zł/h	218,00	198,00	200,00
Bronowanie	zł/h	181,00	180,00	173,00
Agregat uprawowy	zł/h	235,00	220,00	225,00
Agregat uprawowo-siewny	zł/h	281,00	280,00	274,00
Siew siewnikiem zbożowym	zł/h	215,00	206,00	210,00
Siew siewnikiem punktowym	zł/h	215,00	215,00	208,00
Sadzenie ziemniaków	zł/h		197,00	205,00
Roztrząsacz obornika+ładowacz	zł/h	368,00	368,00	367,00
Rozsiewacz wapna	zł/h	165,00	162,00	159,00
Opryskiwacz zawieszany	zł/h	155,00	147,00	148,33
Kosiarka rotacyjna	zł/h	178,00	175,00	169,00
Kosiarko-sieczkarnia	zł/h	680,00	690,00	679,00
Kombajn zbożowy	zł/h	485,00	479,00	480,00
Kombajn zbożowy zbior kukurydzy na ziarno	zł/h	525,00	520,00	518,00
Kombajn do ziemniaków	zł/h	385,00	383,33	387,50
Kombajn do buraków	zł/h	925,00	900,00	900,00
Prasa do słomy kostkująca wielkogabarytowa	zł/h	225,00	225,00	228,00
Prasa do słomy (zwijająca)	zł/h	230,00	235,00	234,17
Ciągnik U-3512 (lub inny do 60 KM) z 1 przyczepą	zł/km	6,35	6,45	6,40
Ciągnik U-3512 (lub inny do 60 KM) z 2 przyczepami	zł/km	6,37	6,50	6,45

Małe ubojnie i przetwornie - dzienny				
Wyszczególnienie	jedn.	Rejon I	Rejon II	Rejon III
Żywiec wieprzowy kl. I	zł/kg	6,99	6,08	6,66
Żywiec wieprzowy wybrakowany	zł/kg	3,69	4,61	4,75
Żywiec wołowy kategoria A	zł/kg	10,49	11,34	11,66
Żywiec wołowy wybrakowany	zł/kg	6,02	6,53	7,68

Duże Zakłady Przetwórcze - dzienny				
Wyszczególnienie	jedn.	Rejon I	Rejon II	Rejon III
Żywiec wieprzowy kl. I	zł/kg			6,70
Żywiec wieprzowy wybrakowany	zł/kg			5,00
Żywiec wołowy kategoria A	zł/kg			11,00
Żywiec wołowy wybrakowany	zł/kg			6,00

Rejon I: Złotów, Piła, Chodzież, Czarnków-Trzcianka.

Rejon V: Wągrowiec, Gniezno, Września, Stupca.

Rejon II: Szamotuły, Międzychód, Nowy Tomyśl, Grodzisk Wlkp., Wolsztyn.

Rejon VI: Konin, Turek, Koło.

Rejon III: Kościan, Leszno, Gostyń, Rawicz.

Rejon VII: Krotoszyn, Jarocin, Pleszew, Kalisz.

Rejon IV: Oborniki, Poznań, Środa Wlkp., Śrem.

Rejon VIII: Ostrów Wlkp., Ostrzeszów, Kępno.

luty 2024

Rejon IV	Rejon V	Rejon VI	Rejon VII	Rejon VIII	Średnia
27,50	28,00	24,67	25,50	24,67	26,67
255,00	248,00	255,00	250,00	249,00	250,00
296,00	294,00	293,00	294,67	295,00	294,92
210,00	200,00	200,00	205,00	205,00	206,88
195,00	195,00	200,00	198,00	195,00	196,88
200,00	218,00	210,00	215,00	210,00	208,63
174,00	178,00	174,00	179,00	175,00	176,75
230,00	230,00	235,00	229,00	225,00	228,63
275,00	276,00	281,00	278,00	279,00	278,00
204,00	205,00	210,00	207,50	215,00	209,06
210,00	210,00	210,00	205,00	207,00	210,00
198,33	198,00	200,00	199,00	199,56	199,56
359,00	360,00	362,00	366,25	363,33	364,20
162,00	163,00	160,00	158,00	156,67	160,71
148,00	155,00	150,00	149,00	155,00	150,92
174,00	170,00	175,00	171,67	173,33	173,25
680,00	690,00	683,00	685,00	685,00	684,00
482,00	485,00	480,00	482,50	484,00	482,19
515,00	520,00	525,00	520,00	525,00	521,00
382,00	383,00	385,00	384,00	387,00	384,60
925,00	915,00	920,00	920,00	916,00	915,13
230,00	230,00		232,00	228,33	228,33
231,00	232,00		235,00	233,33	232,93
6,75	6,90	6,70	6,50	6,50	6,57
6,50	6,83	6,90	6,25	6,35	6,52

ubój do 400 szt., luty 2024

Rejon IV	Rejon V	Rejon VI	Rejon VII	Rejon VIII	Średnia
7,36	6,92	6,59	6,74	6,63	6,75
5,20	4,55	5,27	3,40	4,90	4,54
11,79	11,83	11,56	11,91	11,17	11,47
7,10	7,22	7,52	11,40	8,50	7,75

ubój powyżej 400 szt., luty 2024

Rejon IV	Rejon V	Rejon VI	Rejon VII	Rejon VIII	Średnia
7,36			6,47		6,84
5,20			3,50		4,57
11,00			11,10		11,03
7,10			8,00		7,03

Prywatni oferenci, luty 2024

Wyszczególnienie	jedn.	Rejon I	Rejon II	Rejon III	Rejon IV	Rejon V	Rejon VI	Rejon VII	Rejon VIII	Średnia
Prowit LP	zł/dt	310,00	300,00	336,00	365,00	304,50	340,00	327,50	315,67	324,83
Prowit T	zł/dt	277,73	277,50	280,00	280,00	294,00	295,00	298,00	297,00	287,40
Mieszanka PW	zł/dt	265,00	264,00	245,00	245,50	250,33	263,67	245,00	247,00	253,19
Mieszanka PT-1	zł/dt	196,20	197,00	195,00	198,00	191,67	195,00	193,00	194,00	194,98
Mieszanka PT-2	zł/dt	189,10	186,00	187,00	189,00	189,20	186,27	190,00	184,00	187,57
Mieszanka L	zł/dt	225,00	230,00	230,42	240,00	225,00	230,00	235,00	238,33	231,72
Mieszanka CJ	zł/dt	234,00	240,00	235,00	234,00	240,00	238,00	237,00	240,00	237,25
Mieszanka B	zł/dt	210,00	215,00	210,50	220,00	215,00	210,00	215,00	210,00	213,19
Koncentraty 10%-owe dla:										
loch	zł/dt	325,00	310,00	310,00	315,00	320,00	310,00	310,00	315,00	314,38
prosiąt	zł/dt	365,00	350,00	345,00	358,00	361,00	360,00	352,00	352,50	355,44
warchlaków	zł/dt	350,48	347,00	345,00	355,00	352,50	354,00	348,00	352,33	350,54
tuczników	zł/dt	358,48	365,00	356,00	360,00	356,00	360,33	357,00	359,00	358,98
Koncentraty 15%-owe dla:										
loch	zł/dt			350,25	345,33	352,00			345,00	348,15
prosiąt	zł/dt			397,50	400,00	398,50			402,00	399,50
warchlaków	zł/dt		375,00	379,00	380,00	378,00		375,00	374,00	376,83
tuczników	zł/dt	345,00	345,00	340,50	356,00	356,00		345,00	350,00	348,21
Koncentraty 20%-owe dla:										
loch	zł/dt	360,00	360,00	355,00	365,00	364,50	355,00	363,00	355,00	359,69
prosiąt	zł/dt	362,00	357,00	358,00	360,00	362,00	357,00	359,00	360,00	359,38
warchlaków	zł/dt	329,00	330,00	330,00	340,00	340,00	328,00	333,50	334,00	333,06
tuczników	zł/dt	296,00	295,00	297,75	296,67	298,00	295,00	298,00	300,00	297,05
Inne pasze:										
śruta sojowa	zł/dt	270,00	272,00	269,00	272,00	268,00	269,00	271,33	271,00	270,29
śruta rzepakowa	zł/dt	172,00	171,00	166,65	167,00	166,67	169,50	167,00	170,00	168,73
otręby pszenne	zł/dt	107,50	105,00	105,00	110,00	106,00	105,00	108,00	105,00	106,44
otręby żytnie	zł/dt	98,50	96,00	97,00	102,00		101,00	102,00	99,00	99,36
Nawozy mineralne:										
Mocznik (46%)	zł/dt	247,00	245,00	246,00	252,00	247,60	248,30	248,50	249,67	248,01
Saletra amonowa (34%)	zł/dt	192,00	198,00	193,94	194,00	192,00	195,33	193,00	195,00	194,16
Saletrzak (28%)	zł/dt	168,00	171,00	167,50	169,75	168,20	169,40	171,00	170,00	169,36
Superfosfat granulowany (18%)	zł/dt		155,50	157,00	154,00				156,00	155,63
Superfosfat pylisty (18%)	zł/dt		162,00	160,00						
Sól potasowa (60%)	zł/dt	230,00	233,00	232,88	229,67	228,00	230,00	232,00	235,00	231,32
Polifoska 8:24:24	zł/dt	350,00	335,00	338,89	341,00	340,00	335,00	330,00	330,00	334,99
Polifoska 6:20:30	zł/dt	345,00	348,50	345,00	352,00	345,00	349,00	350,00	352,00	348,31
Polifoska 4:12:32	zł/dt	300,00	295,00	297,00	294,00	294,00		310,00		298,33
Amofoska 4:16:18	zł/dt	318,00	317,00	320,00	325,67		320,00	320,00	325,00	320,81
Siarczan potasu	zł/dt		390,00	395,00						392,50
Superfosfat wzmocniony (40%)	zł/dt	300,00	301,00	298,00	310,00			310,00	295,00	302,33

Owoce i warzywa (sprzedaż hurtowa przez rolnika), luty 2024

Wyszczególnienie	jedn.	Rejon I	Rejon II	Rejon III	Rejon IV	Rejon V	Rejon VI	Rejon VII	Rejon VIII	Średnia
Jabłka deserowe	zł/kg	3,60	3,80	3,45	3,88		3,60	3,45	3,50	3,61
Wiśnie	zł/kg									
Truskawki	zł/kg			35,00	37,00					
Pomidory gruntowe do przetwórstwa	zł/kg				6,50					
Ogórki gruntowe	zł/kg		8,20	8,15	8,00					8,12
Papryka czerwona	zł/kg	11,00	11,00	10,13	9,75					10,47
Papryka zielona	zł/kg	11,00	11,50	10,90	10,85					11,06
Marchew jadalna	zł/kg	3,00	3,98	3,28	3,49	3,00	3,75	3,25	3,15	3,36
Pietruszka - korzeń	zł/kg	7,50	8,00	7,96	7,20		7,00	7,00	7,15	7,40
Buraczki czerwone	zł/kg	2,50	2,95	2,45	2,93		2,50	2,30	2,25	2,55
Seler	zł/kg	5,40	5,50	5,78	5,83		5,50	5,25	5,20	5,49
Por	zł/kg	5,50	5,30	5,45	5,45		5,50	5,60	5,40	5,46
Cebula	zł/kg	2,65	2,65	2,80	2,78	2,30	2,80	2,58	2,50	2,61
Kapusta biała	zł/kg	2,70	2,50	2,48	2,60		2,70	2,45	2,50	2,56
Ziemniaki jadalne	zł/dt	220,00	230,00	225,00	220,00	215,00	215,00	217,00	230,00	221,50
Jabłka do przetwórstwa	zł/dt				350,00					350,00
Ogórki spod osłon	zł/dt				750,00					750,00
Pomidory spod osłon	zł/dt	605,00		610,00	600,00					605,00
Kapusta biała wczesna	zł/dt									
Ogórki spod osłon - długie	zł/dt	1200,00		1250,00	1200,00				1250,00	1225,00
Pomidory spod osłon - malinowe	zł/dt	2700,00		2650,00	2690,00			2700,00		2685,00

Pozostałe ceny, luty 2024

Wyszczególnienie	jedn.	Rejon I	Rejon II	Rejon III	Rejon IV	Rejon V	Rejon VI	Rejon VII	Rejon VIII	Średnia
Olej napędowy	zł/l	6,69	6,50	6,46	6,65	6,56	6,58	6,53	6,56	6,57
Cena sznurka do prasy	kt.	50,00	51,00	53,00	52,00	52,33	51,00	52,05	52,00	51,67
Cena siatki do prasy	zł/dt	405,00	413,33	415,00	405,00	410,00	410,00	415,00	410,00	410,42
Słoma żytnia	zł/dt	33,00	34,00	35,58	36,00	35,00	34,00	34,90	35,20	34,71
Słoma jęczmienna	zł/dt	34,00	35,90	36,67	37,00	37,00	34,00	36,00	35,00	35,70
Słoma pszenna	zł/dt	32,00	34,40	35,00	35,00	35,00	32,00	33,00	34,00	33,80
Siano łąkowe	zł/dt	57,00	60,40	60,00	59,00	58,33	57,90	58,00	58,67	58,66
Obornik	zł/dt	18,90	19,00	17,90	19,90		18,90	19,50	19,67	19,11
Wapno węglanowe (bez kosztów transportu)	zł/dt	55,50	56,00	55,50	57,00	55,00	54,00		53,00	55,14
Wapno tlenkowe (bez kosztów transportu)	zł/dt		30,00	29,00		28,00	28,90		29,00	28,98
Cielę 40 kg	zł/szt	1184,00	1200,00	1185,00	1184,00	1200,00	1185,00	1190,00	1200,00	1191,00
Młódź bydła 50 kg	zł/szt	2450,00	2400,00	2395,00	2433,33		2390,00	2400,00	2400,00	2409,76
Jałówka hodowlana	zł/szt	6600,00	6450,00	6500,00	6633,33	6650,00	6600,00	6500,00	6600,00	6566,67
Loszka hodowlana	zł/szt	1000,00	1000,00	1150,00	1100,00	1100,00	1000,00	1050,00	1100,00	1062,50
Koszty wizyty weterynarza	zł/wizytę	110,00	115,00	110,00	120,00	110,00	112,50	115,00	110,00	112,81
Inseminacja lochy (nasienie+usługa)	zł	65,00	67,00	62,19	67,50	64,00	62,00	63,00	65,00	64,46
Inseminacja krowy (nasienie+usługa)	zł	114,00	115,00	117,00	114,38	118,33	115,33	116,00	115,00	115,63
Krowa użytkowa	zł/szt	5550,00	5400,00	5475,00	5400,00	5500,00	5450,00	5450,00	5500,00	5465,63
Jednostka zbożowa	zł/dt	70,25	69,03	69,75	69,64	69,93	66,67	69,31	69,75	69,29

Mleko, luty 2024

Wyszczególnienie	jedn.	Rejon I	Rejon II	Rejon III	Rejon IV	Rejon V	Rejon VI	Rejon VII	Rejon VIII	Średnia
Mleko - średnia cena w kł.extra	zł/l	2,16	2,20	1,86	1,64	2,09	1,80	2,06	1,97	1,97

PRENUMERATA:

Bezpośrednio w redakcji można zamówić prenumeratę indywidualną lub zbiorową na dowolny okres. Na prenumeratę zbiorową, powyżej 10 egzemplarzy czasopisma, udzielamy 25% rabatu.

Opłatę za wysyłkę należy przelać na rachunek Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Poznaniu, ul. Sieradzka 29, 60-163 Poznań, numer konta: 31 1150 1088 0001 3152 0620 0003.

Adres, na który mamy wysłać czasopismo należy wysłać do redakcji pocztą lub mailem: poradnik.gospodarski@wodr.poznan.pl, razem z dowodem wpłaty.

KOSZT PRENUMERATY:

ROCZNEJ

0,00 zł – odbiór u doradcy
39,82 zł – z wysyłką pocztową

PÓŁROCZNEJ

0,00 zł – odbiór u doradcy
21,72 zł – z wysyłką pocztową

Realizując obowiązek informacyjny, wynikający z art. 13 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. U. UE. L. z 2016 r. Nr 119, str. 1) – dalej RODO, Zamawiający informuje, że: 1. Administratorem Pani/Pana danych osobowych (ADO) jest Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu 60-163 Poznań, ul. Sieradzka 29, adres mailowy: wodr@wodr.poznan.pl, tel. 61 868 52 72.

2. W sprawach związanych z ochroną danych osobowych może Pani/Pan kontaktować się z powołanym przez ADO Inspektorem Ochrony Danych, na adres mailowy: iod@wodr.poznan.pl.

3. Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane na podstawie:

a) art. 6 ust. 1 lit. b) RODO, w celu realizacji zamówienia na prenumeratę miesięcznika „Poradnik Gospodarski”,
b) Art. 6 ust. 1 lit. c) w celu rozliczenia opłat za prenumeratę miesięcznika.

4. Odbiorcami Pani/Pana danych mogą być:

a) podmioty uprawnione do obsługi doręczeń (kurierzy, operatorzy pocztowi),
b) podmioty, którym powierzylimy przetwarzanie danych osobowych na podstawie odrębnych umów (np. serwis sprzętu IT),
c) organy i podmioty upoważnione z mocy prawa.

5. Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane przez okres 5 lat od zakończenia roku kalendarzowego, w którym nastąpiła rezygnacja z prenumeraty i została wystawiona ostatnia faktura/rachunek.

6. Pani/Pana dane osobowe nie będą profilowane oraz poddawane zautomatyzowanym procesom decyzyjnym.

7. Pani/Pana dane nie będą przekazywane do Państw trzecich oraz organizacji międzynarodowych i nie będą podlegały transgranicznemu przetwarzaniu.

8. Ma Pani/Pan prawo dostępu do treści swoich danych osobowych, do ich sprostowania, usunięcia w zakresie wynikającym z przepisów prawa, ograniczenia ich przetwarzania, wniesienia sprzeciwu wobec ich przetwarzania, a także prawo do przeniesienia swoich danych osobowych.

9. Ma Pani/Pan prawo wnieść skargę do organu nadzorczego, tj. Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych (ul. Stawki 2, 00 - 193 Warszawa).

Redakcja zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów i skrótów w tekstach. Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych i nie odpowiada za treść reklam i ogłoszeń.

KALENDARZ WYDARZEŃ 2024

DATA WYDARZENIA	NAZWA WYDARZENIA	MIEJSCE IMPREZY	ORGANIZATOR GŁÓWNY
6 kwietnia	XXX Forum Pszczelarskie w Sielinku	Sielinko ul. Parkowa 2, 64-330 Opalenica	Organizator: Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu Współorganizator: Wojewódzki Związek Pszczelarzy Poznań
14 kwietnia	Wiosenne Targi Rolno-Ogrodnicze AGROMARSZ	Marszew 25, 63-300 Pleszew, siedziba PZDR nr 7	Organizator: Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu
18 maja	Regionalne Targi Rolnicze Gołaszyn Wiosna 2024	Gołaszyn 60	Organizator: Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu Współorganizator: Starostwo Powiatowe w Rawiczu, Gmina Bojanowo, Gminne Centrum Kultury, Sportu, Turystyki i Rekreacji w Bojanowie
8-9 czerwca	XXX Wielkopolskie Targi Rolnicze Sielinko 2024	Sielinko ul. Parkowa 2, 64-330 Opalenica	Organizator: Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu
8-9 czerwca	Dni Pola 2024	Sielinko ul. Parkowa 2, 64-330 Opalenica	Organizator: Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu
8-9 czerwca	V Regionalna Wystawa Zwierząt Hodowlanych	Sielinko ul. Parkowa 2, 64-330 Opalenica	Organizator: Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu Współorganizator: branżowe związki hodowlane, hodowcy indywidualni
16 czerwca	Marszewskie Dni Pola	Marszew 25, 63-300 Pleszew, siedziba PZDR nr 7	Organizator: Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu
30 czerwca	Targi Rolnicze Kościelec 2024	Kościelec	Organizator: Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu
14 lipca	Premiowanie Żrebiąt Związku Hodowców Koni Wielkopolskich 2024	Sielinko ul. Parkowa 2, 64-330 Opalenica	Organizator: Związek Hodowców Koni Wielkopolskich Współorganizator: Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu
29 września	Chów i hodowla małych przeżuwaczy	Sielinko ul. Parkowa 2, 64-330 Opalenica	Organizator: Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu Współorganizator: branżowe związki hodowlane, hodowcy indywidualni
6 października	Jesienne Targi Rolno-Ogrodnicze AGROMARSZ Zielona energia w wielkopolskich gospodarstwach - świadomy wybór	Marszew 25, 63-300 Pleszew, siedziba PZDR nr 7	Organizator: Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu
10 października	Dzień kukurydzy 2024	Sielinko ul. Parkowa 2, 64-330 Opalenica	Organizator: Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu
6-7 grudnia	Krajowa Wystawa Gołębi Młodych Rasowych, Królików i Drobiu Ozdobnego	Sielinko ul. Parkowa 2, 64-330 Opalenica	Organizator: Poznański Związek Hodowców Gołębi Rasowych i Drobiu Ozdobnego Współorganizator: Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu

ROLNICTWO REGENERATYWNE

W miarę narastających wyzwań związanych ze zmianami klimatycznymi, utratą bioróżnorodności i zanieczyszczeniem środowiska, rolnicy i eksperci z całego świata zwracają się ku innowacyjnym praktykom, a jedną z nich jest rolnictwo regeneratywne. To podejście nie tylko do produkcji żywności, ale również do odbudowy ekosystemów, staje się kluczowym elementem działań zmierzających do zrównoważonego rolnictwa.

TEKST I ZDJĘCIA: ANNA NOSEK | POWIAT GOSTYŃSKI

Rolnictwo regeneratywne to filozofia i zestaw praktyk rolniczych, które skupiają się na odbudowie i regeneracji zdrowia ekosystemów rolniczych. Zamiast wykorzystywać jednorazowe metody, takie jak monokultury i intensywne stosowanie środków chemicznych, rolnicy regeneracyjni koncentrują się na poprawie struktury gleby, zwiększeniu bioróżnorodności i minimalizacji negatywnego wpływu na środowisko.

Rolnictwo regeneratywne odnosi się do praktyk gospodarskich, które mają na celu łagodzenie zmiany klimatu w rolnictwie. Obejmuje to zarządzanie zarówno gruntami, jak i inwentarzem żywym, wszystkimi zasobami węgla w glebach, materiałach i roślinności, a także strumieniami dwutlenku węgla (CO₂), metanu (CH₄) i podtlenku azotu (N₂O). Obejmuje ono usuwanie węgla (sekwestrację i trwałe składowanie węgla w glebie i biomase), unikanie emisji (zapobieganie utracie już składowanego węgla) oraz redukcję emisji (tj. redukcję gazów cieplarnianych poniżej obecnego poziomu emisji z gospodarstw). Wszystkie systemy rolnicze mogą łagodzić zmiany klimatu, chociaż poziom potencjału łagodzenia różni się w zależności od rodzaju gospodarstwa i położenia geograficznego.

Praktyki regeneratywne to:

- optymalne stosowanie środków produkcji takich jak nawozy, środki ochrony roślin, maszyny czy nasiona;

- rozważne wykorzystanie gleby i rezygnacja ze stosowania orki;
- okrycie gleby roślinnością przez cały rok, wykorzystując poplon w płodozmianie;
- rozwój bioróżnorodności na polu, jego obrzeżach i w całym gospodarstwie;
- odpowiednie korzystanie z ukształtowania terenu wokół gospodarstwa, np. wyłączenie z uprawy tych obszarów, które są stale podmokłe;

ODBUDOWA STRUKTURY GLEBY

Jednym z kluczowych elementów rolnictwa regeneracyjnego jest skupienie się na zdrowiu gleby. Poprzez praktyki takie jak bezorkowe uprawy, zielone nawozy i rozwinięte systemy rotacji upraw, rolnicy regeneracyjni stawiają sobie za cel przywrócenie i utrzymanie żyzności gleby. To nie tylko poprawia plony, ale także zatrzymuje erozję gleby i zwiększa jej zdolność do zatrzymywania wody. Czynniki wpływające na żyzność gleby są: zawartość substancji organicznej, sposób uprawy roli, nawożenie czy następstwo roślin.

- Podstawowym wskaźnikiem żyzności gleby jest próchnica glebowa. Wpływa ona na pojemność wodną gleby, zwiększa jej zdolność do zatrzymywania wody zmniejszając skutki suszy oraz poprawia zdolność magazynowania

składników pokarmowych w glebie i zapobiega ich utracie, czy też ogranicza szkodliwość metali ciężkich. Poprzez poprawę struktury gruzełkowatej gleby korzystnie wpływa na jej warunki powietrzne. Jednym z zabiegów zwiększających zawartość próchnicy glebowej jest, między innymi, regularne stosowanie nawozów naturalnych i organicznych, prawidłowe następstwo roślin czy też optymalizacja odczynu gleb.

- Właściwie skonstruowany płodozmiian powinien cechować się dużą liczbą uprawianych po sobie gatunków roślin. W przypadku gleb lekkich powinny być to przynajmniej 3 gatunki, zaś na glebach ciężkich 4 – 5 gatunków. Zawężanie płodozmiianu pociąga za sobą obniżenie żyzności gleb na skutek ubytku próchnicy oraz pogorszenie właściwości fizycznych (wzrost zakwaszenia, procesy erozyjne) i biologicznych gleb (zmniejszenie aktywności biologicznej).
- Konstruując płodozmiian utrzymujący żyzność gleby, powinniśmy zwrócić też uwagę na stosowanie w naszych gospodarstwach międzyplonów ścierniskowych, wsiewek poplonowych oraz międzyplonów ozimych. Międzyplon w zmianowaniu poprawia właściwości sorpcyjne, buforowe, powietrzne i wilgotnościowe gleby. Międzyplony ścierniskowe i ozime, ze względu na okres trwania ich okrywy roślinnej, hamują procesy erozyjne gleby, a pozostawione na zimę w formie mulczu, utrzymują wilgoć gleby na wyższym poziomie. Międzyplony uprawiane w okresie jesienno-zimowym zapobiegają wymywaniu azotu w glebie, a po przyoraniu i rozłożeniu dostarczają roślinom azotu, fosforu, potasu, magnezu i wapnia. Stosowanie międzyplonów warunkuje poprawę pH gleby.
- Istotnym czynnikiem warunkującym żyzność gleby jest optymalizacja jej odczynu. Stąd też bardzo ważnym zabiegiem agrotechnicznym jest wapnowanie gleby, poprawiając jej parametry fizyczne, chemiczne i biologiczne

BIORÓŻNORODNOŚĆ NA POLACH

Zamiast stawiać na jednorodne monokultury, rolnicy regeneratywni promują bioróżnorodność na swoich polach. To oznacza nie tylko różnorodność gatunków roślin uprawnych, ale także zachęcanie do rozwoju naturalnych ekosystemów wokół pól. Takie podejście przyciąga pożyteczne owady, ptaki i inne organizmy, które wspierają naturalne cykle ekosystemów. Dziko żyjące owady zapylające, a przede wszystkim dziko żyjące pszczoły są uważane za gatunki zwrnikowe – gatunki mające ogromny wpływ na ekosystem poprzez zapewnianie różnorodności biologicznej. Ekosystemy, w których obecność dzikich zapylaczy jest szczególnie ważna to łąki, wrzosowiska i ekosystemy otwarte. Świadomość tego, jak ważną rolę w ekosystemie odgrywają owady zapylające, powinna zachęcać rolników do stwarzania im jak najlepszych warunków bytowania w otaczających nas środowisku.

Wzrostowi bioróżnorodności na polach sprzyjają również:

- mieszanie odmian jednego gatunku np. jęczmienia;
- zasiewy mieszane np. mieszanki roślin miododajnych, mieszanki bobowatych ze zbożami, mieszanki zbożowe;
- integrowana ochrona roślin;
- zrównoważona gospodarka na użytkach zielonych;
- uprawy ogrodnicze, zielarskie i sadownicze.

MINIMALIZACJA UŻYCIA ŚRODKÓW CHEMICZNYCH

Rolnictwo regeneratywne stawia na minimalizację użycia sztucznych nawozów i pestycydów. W miejscu tradycyjnych chemikaliów, rolnicy wykorzystują naturalne metody kontroli szkodników, takie jak wprowadzanie naturalnych

wrogów szkodników czy użycie roślin przyciągających pożyteczne owady.

ROZWAŻNE WYKORZYSTANIE GLEBY I REZYGNACJA ZE STOSOWANIA ORK

Rezygnacja z uprawy płuznej wpływa na zwiększenie wilgotność gleby, a wymywanie materiału glebowego jest znacznie mniejsze. System płuzny charakteryzuje szybsza utrata wilgoci z gleby i większa podatność na wymywanie. W systemie uprawy uproszczonej oraz siewu bezpośredniego procesy mineralizacji próchnicy przebiegają znacznie wolniej, niż w przypadku uprawy z wykorzystaniem orki. W uprawie płuznej przemieszczanie składników mineralnych jest szybsze niż w uprawie bezorkowej i zerowej.

Im mniejsza ingerencja w środowisko glebowe, tym gleba dłużej utrzymuje korzystne parametry do uprawy. Pamiętajmy o tym, aby system uprawy nie przyczynił się do degradacji naszych gleb.

WPŁYW NA KLIMAT

Rolnictwo regeneratywne nie tylko minimalizuje negatywny wpływ na środowisko, ale również działa jako narzędzie w walce ze zmianami klimatycznymi. Zwiększona ilość roślin na polach oraz zdrowe gleby absorbują i magazynują większe ilości dwutlenku węgla, co przyczynia się do redukcji emisji gazów cieplarnianych.

Biosekwestracja to proces wychwytywania i magazynowania CO₂ przy udziale procesów biologicznych jednym ze sposobów zwiększania biosekwestracji jest ponowne zalesianie i

PRZYSZŁOŚĆ ROLNICTWA

Rolnictwo regeneratywne otwiera nowe drzwi dla przyszłości rolnictwa. W miarę wzrostu zainteresowania konsumentów zdrową żywnością i zrównoważonymi praktykami, rolnicy regeneracyjni stają się pionierami nowej etyki w gospodarce rolnej. Dzięki ich staraniom, może nastąpić powrót do harmonijnego współistnienia rolnictwa z przyrodą. ■

Źródła :

Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Poznaniu: *Metody wpływające na poprawę żyzności gleby* Opracowanie: Danuta Nowak, Zygmunt Bilski, Iwona Kajdan-Zysnarska

[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2021/695487/IPOL_ATA\(2021\)695487_PL.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2021/695487/IPOL_ATA(2021)695487_PL.pdf)

https://rolnictwozrównowazone.pl/wp-content/uploads/2021/06/praktyki_regeneratywne_ASAP.pdf

<https://eko-logicznie.com/teoria/rolnictwo-regeneratywne-odpowiedzialna-postepujace-zmiany-klimatu/>

<https://nawozy.eu/wiedza/porady-ekspertow/gleba/metody-poprawy-zyznosci-gleby.html>

Znaczenie pszczół i dzikich zapylaczy w ochronie ekosystemów i rolnictwie – Fundacja Ekologiczna „Zielona Akcja”, www.zielonaakcja.pl

Biosekwestracja w roslinach i sekwestracja w glebie, jako najprostsze metody ograniczenia emisji CO₂ do atmosfery – K. Domagała.pdf

CO ZYSKUJEMY PROWADZĄC RACHUNKOWOŚĆ W GOSPODARSTWIE?

Rachunkowość to dziedzina zajmująca się gromadzeniem, klasyfikacją, rejestrowaniem, analizą, interpretacją i raportowaniem informacji finansowych dotyczących działalności gospodarczej. Głównym celem rachunkowości jest dostarczanie wiarygodnych informacji finansowych, które są pomocne w podejmowaniu decyzji zarządczych, planowaniu strategicznym, monitorowaniu wyników finansowych oraz spełnianiu wymagań regulacyjnych i podatkowych.

DANUTA JARONIEWSKA | POWIAT KOLSKI

Rachunkowość rolna to gałąź rachunkowości tzw. rachunkowość sektorowa czy sektorów specjalistycznych. Zajmuje się specyficznymi aspektami finansowymi związanymi z działalnością rolniczą. Rolnictwo, jako sektor gospodarki, jest specyficzne i posiada unikalne cechy, które wymagają dostosowania standardów rachunkowości do jego potrzeb.

RODZAJE RACHUNKOWOŚCI

W ramach rachunkowości, w tym rachunkowości rolniczej, można wyróżnić kilka jej rodzajów. Rachunkowość ogólna (finansowa) to podstawowy rodzaj rachunkowości rolniczej, który obejmuje rejestrację i analizę wszelkich transakcji finansowych związanych z gospodarstwem. W jej ramach monitoruje się przychody, koszty, aktywa, zobowiązania, a także rentowność gospodarstwa. Głównym celem jest zapewnienie obiektywnej informacji o stanie podmiotu zainteresowanym zewnętrznym stronom (inwestorzy, kredytodawcy, organy regulacyjne itp.) Obejmuje przygotowywanie sprawozdań finansowych, bilansów, rachunku zysków i strat, raportów, przepływów pieniężnych.

Rachunkowość zarządcza skupia się na dostarczaniu informacji zarządczej rolnikowi. Obejmuje analizę kosztów produkcji, efektywności technicznej, wydajności produkcji roślinnej czy zwierzęcej. Ma na celu wspomaganie procesu podejmowania decyzji w celu optymalizacji działań gospodarskich, czyli usprawnia zarządzanie wewnętrzne. W spektrum jej zainteresowania wchodzi: analiza kosztów, zarządzanie budżetem, prognozowanie, rachunkowość operacyjna, ocena wydajności przedsiębiorstwa.

Rachunkowość kosztów produkcji obejmuje dokładne monitorowanie i analizę kosztów związanych z konkretnymi produktami rolnymi. To podejście pozwala na określenie rzeczywistych kosztów produkcji jednostkowej dla poszczególnych upraw, zwierząt czy innych produktów rolnych. Określa koszty surowców, pracy, maszyn, usług oraz innych zasobów niezbędnych do prowadzenia działalności.

Rachunkowość podatkowa zajmuje się zapewnieniem zgodności z przepisami podatkowymi i właściwym obliczaniem zobowiązań podatkowych. Skupia się na ustalaniu dochodu podatkowego, stosowaniu ulg podatkowych, oraz przygotowywaniu dokumentacji do celów podatkowych.

W sektorze rolnym nie jest praktycznie stosowana, ze względu na jego wyłączenia z podatku dochodowego.

Rachunkowość zarządcza projektów to śledzenie i kontrola kosztów związanych z konkretnym projektem w celu zapewnienia jego skutecznego zarządzania. Obejmuje analizę kosztów, zarządzanie zasobami, ocenę postępów projektu.

Rachunkowość społeczna i środowiskowa ma na celu mierzenie wpływu działalności przedsiębiorstwa na społeczeństwo i środowisko naturalne. Zajmuje się ocenianiem aspektów społecznych oraz wpływu na środowisko, w tym emisje gazów cieplarnianych czy zużycie/degradacja zasobów naturalnych.

Rachunkowość sektorowa dotyczy gospodarstw rolnych specjalizujących się w określonych sektorach produkcji, takich jak produkcja mleka, mięsa, zbóż, roślin okopowych, warzyw, owoców czy innych wyspecjalizowanych hodowli. Rachunkowość sektorowa stosuje zawężone i indywidualne podejście, dzięki czemu może uwzględniać specyficzne kwestie związane z określonym sektorem produkcji. Przykładem może być rachunkowość ekologiczna. W gospodarstwach, które kładą duży nacisk na praktyki rolnicze przyjazne dla środowiska, rachunkowość ekologiczna może być ważnym narzędziem. Obejmuje ona koszty i korzyści związane z zastosowaniem konkretnych praktyk ekologicznych.

Rachunkowość budżetowa polega na opracowywaniu i monitorowaniu budżetów rolniczych. Obejmują one planowane przychody i koszty w określonym czasie. Rachunkowość budżetowa pomaga w porównywaniu planów z rzeczywistymi wynikami i zarządzaniu finansami.

W zależności od potrzeb i specyfiki danego gospodarstwa rolnego, może być stosowane jedno lub kilka z powyższych podejść do rachunkowości rolniczej. Ważne jest, aby wybrać odpowiedni rodzaj rachunkowości, który najlepiej spełnia oczekiwania rolnika oraz potrzeby zarządzania danym gospodarstwem.

ELEMENTY RACHUNKOWOŚCI

Rachunkowość zajmuje się gromadzeniem, klasyfikowaniem, analizowaniem oraz interpretacją informacji finansowych podmiotów gospodarczych. Elementy rachunkowości obejmują szereg kluczowych kategorii i pojęć, których znajomość jest konieczna do jej prowadzenia.

1. Aktywa to zasoby kontrolowane przez przedsiębiorstwo/

gospodarstwo. Aktywa mogą być trwałe i obrotowe. Obejmują m.in. wartości niematerialne, środki trwałe, zapasy, środki finansowe, należności.

2. Pasywa to zobowiązania finansowe, czyli obowiązki do spełnienia wynikające z wcześniejszych zdarzeń. Mogą obejmować kapitał własny, zadłużenie, zobowiązania krótko- i długoterminowe.
3. Kapitał własny to część aktywów, która pozostaje po odjęciu zobowiązań (pasyw) od aktywów.
4. Przychody to wzrost ekonomiczny zasobów przedsiębiorstwa w postaci napływu lub wzrostu wartości aktywów lub zmniejszenia wartości zobowiązań w wyniku normalnej działalności.
5. Koszty to wydatki związane z uzyskiwaniem przychodów. Mogą obejmować koszty produkcji, koszty sprzedaży, koszty administracyjne i inne.
6. Zyski i straty to różnica między przychodami, a kosztami w danym okresie sprawozdawczym. Jeśli przychody przewyższają koszty - osiągamy zysk, a jeśli koszty przewyższają przychody - ponosimy stratę.
7. Rachunek przepływów pieniężnych to zestawienie przedstawiające informacje jak przepływały środki pieniężne do i z naszego przedsiębiorstwa w danym okresie.
8. Rachunek zysków i strat to dokument finansowy przedstawiający przychody, koszty i wynik finansowy w danym okresie czasu.
9. Bilans to zestawienie przedstawiające aktywa, pasywa i kapitał własny przedsiębiorstwa w danym momencie czasu.

KORZYŚCI PŁYNĄCE Z PROWADZENIA RACHUNKOWOŚCI

Rachunkowość rolna jest istotnym narzędziem dla rolników i osób zarządzających gospodarstwem rolnym. Pomaga w efektywnym planowaniu, monitorowaniu kosztów, zarządzaniu finansami, a także dostarcza informacje niezbędne do podejmowania mądrych decyzji biznesowych. Prowadzenie rzetelnej rachunkowości rolniczej przynosi wiele korzyści zarówno dla rolników, jak i dla sektora rolniczego jako całości. Wprowadza porządek w dokumentacji gospodarstwa. Prowadzenie rachunkowości uczy systematyczności oraz właściwego segregowania, przechowywania oraz dbania o dokumenty, dzięki czemu są łatwo dostępne w każdym momencie.

Pozwala na ścisłe monitorowanie finansów obejmujące przychody, koszty produkcji, inwestycje i inne aspekty finansowe. Dzięki temu rolnicy mają lepszą kontrolę nad swoim budżetem i pełną świadomość sytuacji finansowej. Rachunkowość wskazuje kierunki optymalizacji kosztów produkcji. Analiza kosztów produkcji umożliwia identyfikowanie obszarów, w których można wprowadzić oszczędności. Posiadanie dokładnych danych finansowych daje zarządcy gospodarstwa możliwość podejmowania świadomych, dobrze umotywowanych decyzji dotyczących kierunków produkcji, inwestycji oraz strategii długoterminowej.

Rachunkowość rolna jest niezastąpiona dla efektywnego planowania strategicznego rozwoju gospodarstwa jako dochodowego przedsiębiorstwa. Na podstawie rzetelnych danych finansowych dostarczanych przez rachunkowość można opracować realne i korzystne plany rozwoju, inwestycji czy rozszerzenia działalności. Prowadzenie rachunkowości pozwala na identyfikację zagrożeń i zarządzanie ryzykiem związanym z warunkami atmosferycznymi, cenami surowców, zmianami rynkowymi i innymi czynnikami wpływającymi na działalność rolniczą.

Dzięki dostarczającym danym można zweryfikować rentowność gospodarstwa, ocenić, które dziedziny działalności są najbardziej opłacalne i skoncentrować się na nich.

Skrupulatne prowadzenie ksiąg rachunkowych pozwala unikać błędów i konfliktów z organami skarbowo-podatkowymi. Dbłość o zgodność z przepisami podatkowymi, księgowymi oraz innymi regulacjami jest istotna w prowadzeniu legalnej i etycznej działalności rolniczej.

Ułatwia też dostęp do finansowania. Banki i inne instytucje finansowe często wymagają od rolników przedstawienia dokładnych danych finansowych w celu uzyskania kredytów lub innych form finansowania. Prowadzenie rachunkowości ułatwia dostarczenie informacji niezbędnych w tym zakresie. Rolnicy mogą otrzymywać różnorakie subsydia i wsparcie finansowe w formie dotacji, premii, odszkodowań od instytucji krajowych oraz unijnych. Rachunkowość rolna pomaga w prawidłowym udokumentowaniu i monitorowaniu tych środków, a coraz częściej jest koniecznym warunkiem dla ich pozyskania. Dodatkową zaletą jest też możliwość oceny skuteczności nowych technologii, innych konkretnych praktyk rolniczych czy inwestycji na efektywność produkcji.

Prowadzenie rachunkowości rolniczej pomaga rolnikom lepiej rozumieć i kontrolować swoje finanse. Świadomość sytuacji finansowej przekłada się na skuteczne zarządzanie gospodarstwem rolnym oraz osiąganie zrównoważonych i lepszych wyników.

PRZYKŁAD SYSTEMU RACHUNKOWOŚCI

FADN to system rachunkowości rolniczej wprowadzony w Europie, aby w jednolity, zanonimizowany i miarodajny sposób zbierać, analizować oraz raportować dane finansowe z gospodarstw rolnych. Celem FADN jest dostarczanie kompleksowych informacji o ekonomicznej sytuacji gospodarstw rolnych, co pozwala na lepsze zrozumienie i ocenę kondycji sektora rolniczego Unii Europejskiej. Dane gromadzone w ramach FADN obejmują informacje finansowe, produkcyjne i strukturalne z gospodarstw rolnych. Dotyczą one m.in. przychodów, kosztów, obszarów uprawnych, zwierząt hodowlanych, wydatków na inwestycje oraz innych kluczowych aspektów ekonomicznych gospodarstwa. W ramach FADN współpracujący rolnicy są zobowiązani do udostępniania dokładnych i kompletnych informacji dotyczących swojej działalności. Dane te są następnie poddawane procesom weryfikacji i analizy, dzięki czemu można je wykorzystywać do przygotowywania raportów dotyczących sytuacji gospodarstw rolnych, analizy tendencji w rolnictwie, a także do opracowywania polityki rolniczej na poziomie Unii Europejskiej.

Informacje dostarczane przez FADN wspomagają ocenę skutków wspólnej polityki rolnej, a analizy pomagają podejmować decyzje dotyczące wsparcia rolnictwa, alokacji funduszy i dostosowań polityki. Dane FADN są również używane przez badaczy naukowych do prowadzenia analiz ekonomicznych, prognoz i badań dotyczących rozwoju rolnictwa.

FADN stanowi istotne narzędzie zarówno dla decydentów politycznych, jak i badaczy, dostarczając rzetelnych i kompleksowych informacji na temat sytuacji ekonomicznej gospodarstw rolnych w Europie. Jest integralną częścią monitorowania i oceny efektywności wspólnej polityki rolnej Unii Europejskiej. Jest też oczywiście uznawana jako wypełnienie warunku prowadzenia rachunkowości, w przypadku takiego wymogu, przy rozliczaniu różnego rodzaju dotacji czy premii. ■

Źródła:

<https://fadn.pl/>

<https://ksiegowosc.infor.pl/rachunkowosc/rachunkowosc-rolnicza/>

<https://www.cenyrolnicze.pl/wiadomosci/prawo-i-finanse/23538-comusz-wiedziec-o-rachunkowosci-rolniczej> Hanna Krugielka

<https://www.kalendarzrolnikow.pl/14175/rachunkowosc-rolna-na-rozne-potrzeby>

<https://www.360ksiegowosc.pl/ksiegowosc-w-rolnictwie/>

GŁÓWNE CELE EKOSCHEMATÓW

Ekoschematy to dodatkowe praktyki korzystne dla środowiska, klimatu i dobrostanu zwierząt, które wykraczają ponad podstawowe wymogi określone w warunkowości.

MAGDALENA SZCZEPANIAK | POWIAT KOŚCIAŃSKI

Ekoschematy zostały tak zaprojektowane, żeby promować praktyki, które przekładają się na dochody rolnicze poprzez zwiększenie żyzności gleby, racjonalne nawożenie, poprawę jakości plonów.

Budżet na płatności bezpośrednie w latach 2023-2027 wynosi 17,33 mld euro, w tym na ekoschematy planowana do wydatkowania kwota wynosi 4,33 mld euro, co stanowi 25% koperty finansowej płatności bezpośrednich.

W ramach ekoschematów rolnicy będą mogli ubiegać się o płatności związane z:

- obszarami z roślinami miododajnymi;
- prowadzeniem produkcji roślinnej w systemie Integrowanej Produkcji Roślin;
- biologiczną ochroną upraw;
- retencjonowaniem wody na trwałych użytkach zielonych;
- dobrostanem zwierząt;
- rolnictwem węglowym i zarządzaniem składnikami odżywczymi.

Obszary z roślinami miododajnymi

Cel: zachęcenie rolników do tworzenia obszarów z roślinami miododajnymi, stanowiącymi długotrwałe, różnorodne i bezpieczne żerowiska dla pszczoły miodnej i dzikich owadów zapylających.

Prowadzenie produkcji roślinnej w systemie Integrowanej Produkcji Roślin

Cel: udzielanie pomocy do prowadzenia w danym roku upraw zgodnie z metodykami integrowanej produkcji roślin pod nadzorem podmiotów certyfikujących.

Biologiczna ochrona upraw

Cel: ograniczenie stosowania chemicznych środków ochrony roślin, co przyczyni się do ochrony różnorodności biologicznej i zmniejszy depozycję chemicznych środków ochrony roślin do środowiska.

Retencjonowanie wody na trwałych użytkach zielonych

Cel: promowanie retencjonowania wody, które poprawia gospodarkę wodną, a także ogranicza emisję dwutlenku węgla do atmosfery (poprzez ograniczenie rozkładu materii organicznej).

Dobrostan zwierząt

Cel: zachęcenie rolników do promowania podwyższonych (ponad obowiązujące standardy) warunków dobrostanu zwierząt

Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi

W ramach interwencji wsparciem objęte będzie 8 praktyk:

- Ekstensywne użytkowanie TUZ z obsadą zwierząt;
- Międzyplony ozime/wsiewki śródplonowe;
- Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia – wariant podstawowy i wariant z wapnowaniem;
- Zróżnicowana struktura upraw;
- Wymieszanie obornika na gruntach ornych w ciągu 12 godzin od aplikacji;
- Stosowanie płynnych nawozów naturalnych innymi metodami niż rozbryzgowo;
- Uproszczone systemy uprawy;
- Wymieszanie słoju z glebą.

Ekstensywne użytkowanie TUZ z obsadą zwierząt

Cel: ochrona bioróżnorodności poprzez właściwe gospodarowanie na trwałych użytkach zielonych (TUZ) o niskiej wartości produkcyjnej, prowadzenie racjonalnego wypasu zwierząt, przeciwdziałanie negatywnemu trendowi zaprzestawiania utrzymywania zwierząt trawożernych w gospodarstwach posiadających TUZ

Międzyplony ozime/wsiewki śródplonowe

Cel: poprawa stanu i ochrona gleby. Pokrycie gleby

roślinnością ogranicza wymywanie składników do wód podziemnych. Ochrona zasobów naturalnych gleb, w szczególności poprzez zwiększanie substancji organicznej w glebie. Pochłanianie dwutlenku węgla w rolnictwie, poprzez wiązanie go w materii organicznej

Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia – wariant podstawowy i wariant z wapnowaniem

Cel: właściwe zarządzanie nawożeniem dostosowanym do zasobności gleb w azot, fosfor, potas, magnez, wapń i potrzeb roślin z wykorzystaniem analizy gleby i systemów wspomagania decyzji w zakresie nawożenia. Interwencja zawiera wariant dotyczący wapnowania. Działanie ma przeciwdziałać zakwaszeniu gleb, które stanowi istotne zagrożenie dla środowiska

Zróżnicowana struktura upraw

Cel: poprawa jakości gleby i potrzeba odbudowy materii organicznej poprzez wzbogacenie struktury upraw o gatunki roślin, które wpływają zarówno na dodatni bilans materii organicznej, jak i na zwiększanie się różnorodności biologicznej

Wymieszanie obornika na gruntach ornych w ciągu 12 godzin od aplikacji

Cel: ograniczenie emisji amoniaku do atmosfery

Stosowanie płynnych nawozów naturalnych innymi metodami niż rozbryzgowo

Cel: ograniczenie emisji amoniaku do atmosfery

Uproszczone systemy uprawy

Cel: wsparcie konserwującej uprawy roli, której głównym celem jest zachowanie naturalnych

Wymieszanie słoju z glebą

Cel: wykorzystanie słoju do utrzymywania lub zwiększania poziomu zawartości materii organicznej, jak i składników pokarmowych w glebach

Cele ekoschematów są bardzo ambitne. Jesteśmy po pierwszym roku realizacji ekoschematów. Zainteresowanie było bardzo duże. Spadek dochodowości w rolnictwie przyczyniają się do szukania dodatkowych źródeł finansowania. Wprowadzenie ekoschematu dla każdego gospodarstwa to indywidualne podejście. Każda decyzja podjęta przez rolnika musi być ekonomicznie uzasadniona. Dla wielu gospodarstw ekoschematy były praktykami oczywistymi od wielu lat wykonują praktyki przyjazne środowisku.

Na dzień dzisiejszy nie znamy stawek płatności za ekoschematy. Rolnicy z niecierpliwością czekają na ogłoszenie stawek. ■

Źródło:

<https://www.gov.pl/web/arimr/ekoschematy---nowe-platnosci-w-ramach-platnosci-bezposrednich-w-latach-2023-2027>

foto: Adobe Stock

OGÓLNOPOLSKI KONKURS SPOSÓB NA SUKCES – XXIV EDYCJA

Konkurs „Sposób na Sukces” to promocja najlepszych działań kreujących przedsiębiorczość na obszarach wiejskich. Pomysły, które odniosły powodzenie, warto zgłosić do konkursu i pochwalić się nimi.

ALDONA JANKOWSKA | DZIAŁ ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

W tym roku to już XXIV edycja konkursu, którego organizatorem jest Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie. Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu realizuje go na terenie województwa wielkopolskiego.

Celem konkursu jest promocja przedsiębiorczości, innowacyjnych rozwiązań, działań na rzecz ograniczenia skutków niekorzystnych zmian klimatu, włączenia społecznego i zmniejszenia ubóstwa, a także przedsięwzięć efektywnie zrealizowanych przy wsparciu PROW i innych programów pomocowych.

W konkursie mogą wziąć udział osoby fizyczne i prawne oraz jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej. Wszystkie podmioty, które zdecydują się przesłać zgłoszenie muszą spełniać wymogi formalno-prawne, konieczne do prowadzenia danego rodzaju działalności. Kolejnym, bardzo ważnym warunkiem jest uruchomienie i zrealizowanie przedsięwzięcia w okresie **od 1 lipca 2022 do 29 lutego 2024 roku**. Wymagane jest również, aby prowadzenie działalności odbywało się na obszarach wiejskich lub w miastach do dwudziestu tysięcy mieszkańców.

Przedsięwzięcie należy zgłosić w jednej z trzech kategorii:

- indywidualna/rodzinna;
- zespołowa;
- inicjatywy społeczne (np. spółdzielnie socjalne, gminy, zakłady aktywizacji zawodowej).

W konkursie obowiązują następujące kryteria oceny:

- osiągnięte efekty działalności;
- innowacyjność zrealizowanego przedsięwzięcia, m.in. przy udziale grup operacyjnych EPI
- zasięg działalności;
- dbałość o ochronę środowiska naturalnego, w tym wykorzystanie odnawialnych źródeł energii;
- źródła finansowania działalności, w tym ze środków Unii Europejskiej;
- okres funkcjonowania podmiotu;
- zatrudnienie ogółem na dzień zatrudnienia, w tym powstałe w wyniku zrealizowanego przedsięwzięcia;
- wyposażenie zakładu pracy;
- posiadane certyfikaty, nagrody, wyróżnienia;
- perspektywy na przyszłość.

Zgłoszenia konkursowe można składać **do 25 kwietnia 2024 roku bezpośrednio do Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie lub do Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Poznaniu w terminie do 12 kwietnia 2024 roku.**

Zainteresowani konkursem mogą kontaktować się z doradcami z biur powiatowych Ośrodka, gdzie uzyskają pomoc przy wypełnianiu karty zgłoszenia i innych załączników.

Regulamin Konkursu oraz pozostałe załączniki dostępne są na stronie internetowej:

<https://www.cdr.gov.pl/dzialania/konkursy/sposob-na-sukces>

Zapraszamy do udziału! ■

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.

Institucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 - 2020.

POLDRONY

Wielkopolski Rolniku, skorzystaj z usługi POLDRONY

Gospodarzu, jeżeli w Twojej kukurydzy pojawiła się omacnica prosowianka, albo na uprawie zwierzęta poczyniły szkody, jeżeli chcesz udokumentować suszę lub inne straty na potrzeby ubezpieczenia lub starając się o dopłaty skorzystaj z pomocy specjalistycznego DRONA.

Zadzwoń i skontaktuj się ze swoim doradcą, a Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego przygotuje indywidualną ofertę, zgodną z potrzebami gospodarstwa oraz przedstawi ofertę atrakcyjną cenowo. Po jej akceptacji wykonamy usługę i udokumentujemy jej efekty przy pomocy dedykowanego oprogramowania.

USŁUGI Z WYKORZYSTANIEM DRONÓW DLA MAŁYCH I ŚREDNICH GOSPODARSTW

Zabieg biologicznej
ochrony roślin

Usługa termowizji
i szacowania strat

Mapowanie pól

Indywidualna wycena
dla gospodarstwa

Wielkopolski Ośrodek
Doradztwa Rolniczego
w Poznaniu

☎ 61 868 52 72

www.wodr.poznan.pl

DZIAŁALNOŚĆ NIEREJESTROWANA W 2024 ROKU

Jedną z definicji działalności gospodarczej określa ją jako zorganizowaną działalność, mającą charakter zarobkowy, prowadzoną w sposób ciągły i we własnym imieniu.

Działalność gospodarcza wymaga na ogół rejestracji w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG).

MAREK KMIEĆKOWIAK | POWIAT LESZCZYŃSKI

Istnieją rodzaje działalności zarobkowej, które nie są traktowane jako działalność gospodarcza i dlatego nie wymagają wpisu do CEIDG. Są to m.in.:

- działalność agroturystyczna prowadzona przez rolników;
- produkcja wina przez rolników w ilości do 100 hektolitów/rok;
- rolniczy handel detaliczny;
- działalność nierejestrowana.

Możliwość prowadzenia działalności nierejestrowanej została uregulowana wraz z wejściem w życie przepisów ustawy „Prawo przedsiębiorców”, inaczej zwanej „Konstytucją biznesu” (Ustawa z dnia 6 marca 2018 roku – Dz. U. z 2018 roku poz. 646).

Poniżej wymieniono kryteria, które należy spełnić, aby działalność była uznana za nierejestrowaną:

- w ciągu ostatnich 60 miesięcy nie była prowadzona działalność gospodarcza (posiadanie zarejestrowanej firmy, której działalność została zawieszona na okres dłuższy niż 60 miesięcy również jest traktowane jako nieprowadzenie działalności gospodarczej);
- działalność nie będzie prowadzona w ramach spółki cywilnej;
- wykonywana działalność nie wymaga uzyskania koncesji, pozwoleń.

Ponadto, żeby działalność nierejestrowana nie została uznana za działalność gospodarczą, przychody nie mogą przekroczyć w żadnym miesiącu roku 75% minimalnego wynagrodzenia za pracę. W 2024 roku limit ten wynosi: od stycznia do czerwca – 3181,50 zł, a od lipca do grudnia – 3225 zł.

Kiedy działalność nierejestrowana staje się działalnością gospodarczą?

Jeżeli osoba, której przychody nie przekraczają kwoty określonej w ustawie złoży wniosek do CEIDG, to taka działalność staje się działalnością gospodarczą z dniem określonym we wniosku.

Drugi przypadek wystąpi wtedy, gdy miesięczny przychód z działalności przekroczy 75% kwoty minimalnego wynagrodzenia. Tego rodzaju działalność staje się działalnością gospodarczą od dnia przekroczenia kwoty minimalnej. Podatnik ma 7 dni na złożenie stosownego wniosku o wpis do CEIDG.

Należy pamiętać, że miesięczna kwota, która pozwala na prowadzenie działalności nierejestrowanej, jest przychodem, a nie dochodem. Oznacza to, że nie uwzględnia się ponoszonych w danym miesiącu kosztów. Koszty mogą zostać odjęte od przychodu przy określaniu rocznego dochodu w momencie składania zeznania podatkowego PIT.

Korzyści wynikające z prowadzenia działalności nierejestrowanej

Osoba, która zdecyduje się na prowadzenie działalności nierejestrowanej, nie ma obowiązku:

- rejestrowania działalności w CEIDG;
- posiadania numeru REGON i NIP (chyba, że ma obowiązek rejestrowania transakcji za pomocą kasy fiskalnej lub nie korzysta ze zwolnienia z podatku VAT);
- rozliczania podatku VAT (z wyjątkiem sprzedaży towarów lub usług wymagających rejestracji na potrzeby rozliczenia podatku VAT, już od pierwszej sprzedaży);
- płacenia składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenia zdrowotne z tytułu działalności gospodarczej (przepisy ustawy nie mają zastosowania w związku z umowami o pracę oraz umowami cywilnoprawnymi);
- odprowadzania zaliczek na podatek dochodowy.

Przy działalności nierejestrowanej podatek dochodowy rozliczany jest w momencie składania rozliczenia rocznego, za poprzedni rok podatkowy (deklaracja PIT-36). Obliczając podatek dochodowy możemy uwzględnić ponoszone koszty.

Obowiązki wynikające z prowadzenia działalności nierejestrowanej

Podstawowym obowiązkiem jest prowadzenie ewidencji przychodów. Jest to ważne z dwóch powodów:

- po pierwsze, jest ona podstawą wyliczenia podatku, który należy wyliczyć i odprowadzić do Urzędu Skarbowego;
- po drugie, służy do monitorowania, czy nie została przekroczona kwota uprawniająca do prowadzenia takiej formy działalności.

Ewidencja prowadzona przy działalności nierejestrowanej ma charakter uproszczony i powinna zawierać sumaryczną kwotę przychodu należnego z danego dnia. Przepisy nie regulują sposobu prowadzenia ewidencji, dlatego może

ona być prowadzona w formie papierowej, np. w zeszycie lub za pomocą arkusza kalkulacyjnego.

Do innych obowiązków należy konieczność wystawiania, na żądanie klienta, rachunku albo faktury.

Jeśli w związku z prowadzoną działalnością ponosimy koszty, które chcielibyśmy odliczyć od przychodu, powinniśmy gromadzić dowody księgowe tj. faktury, rachunki.

PODATEK VAT I KASA FISKALNA W DZIAŁALNOŚCI NIEREJESTROWANEJ

Kwestie definicji działalności gospodarczej na gruncie podatku VAT regulują odrębne przepisy, nie związane z ustawą „Prawo przedsiębiorców”. Podatnik jest zwolniony z podatku VAT jeśli w poprzednim roku podatkowym przychód z jego działalności nie przekroczył 200.000 zł i jest to tzw. zwolnienie podmiotowe (art.113 ust.1 i 9 ustawy o podatku od towarów i usług). Ponieważ działalność nierejestrowana prowadzona jest na małą skalę i miesięczne przychody nie mogą przekroczyć 75% minimalnego wynagrodzenia (aktualnie 3181,50 zł), wymóg ten jest spełniony. Inny rodzaj zwolnienia – zwolnienie przedmiotowe, zwalnia z podatku VAT wybrane usługi i towary. Jeśli nasza działalność nie będzie objęta zwolnieniem przedmiotowym, to bez względu na wielkość przychodu, staniemy się płatnikami podatku VAT.

Poniżej podano usługi i dostawy towarów, które nie mogą korzystać ze zwolnienia z podatku VAT:

- usługi prawnicze;
- usługi jubilerskie;
- usługi ściągania długów, w tym factoring;
- usługi w zakresie doradztwa (z wyjątkiem doradztwa rolniczego);
- sprzedaż towarów wymienionych w załączniku nr 12 do ustawy o VAT (metale szlachetne i złom z nich, wyroby jubilerskie);
- sprzedaż nowych środków transportu;
- sprzedaż towarów opodatkowanych podatkiem akcyzowym, z wyjątkiem: energii elektrycznej, wyrobów tytoniowych i samochodów osobowych innych niż nowe, zaliczanych, na podstawie przepisów o podatku dochodowym, do środków trwałych podlegających amortyzacji;
- sprzedaż terenów budowlanych;
- sprzedaż w niektórych przypadkach: budynków, budowli lub ich części;
- sprzedaż hurtowa i detaliczna części do pojazdów samochodowych i motocykli;
- sprzedaż internetowa: preparatów kosmetycznych i toaletowych, komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych, urządzeń elektrycznych i nieelektrycznego sprzętu gospodarstwa domowego, maszyn i urządzeń niesklasyfikowanych gdzie indziej.

Obowiązek posiadania kasy fiskalnej zależy od wielkości sprzedaży oraz od rodzaju wykonywanej działalności.

W przypadku, gdy wielkość sprzedaży w poprzednim roku podatkowym na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej lub rolników ryczałtowych nie przekroczyła 20.000 zł oraz podatnik nie miał obowiązku ewidencjonowania sprzedaży za pomocą kasy fiskalnej, nie ma obowiązku jej instalowania. Natomiast, gdy dostawa towarów lub świadczenie usług na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej oraz rolników ryczałtowych została rozpoczęta po dniu 31 grudnia poprzedniego roku, wielkość sprzedaży uprawniająca do zwolnienia jest określana proporcjonalnie do okresu, gdy te czynności były wykonywane. Ten przepis dotyczy również

działalności nierejestrowanej.

Ponadto, rozporządzenie w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji przy zastosowaniu kas rejestrujących, wyklucza ze zwolnienia między innymi:

- dostawy: gazu płynnego, części do silników, silników spalinowych, nadwozi do pojazdów silnikowych, przyczep i naczep, kontenerów, części przyczep, sprzętu radiowego, telewizyjnego i telekomunikacyjnego, sprzętu fotograficznego, wyrobów z metali szlachetnych lub z udziałem tych metali, zapisanych i niezapisanych nośników danych cyfrowych i analogowych, napojów alkoholowych itd.;
- świadczenia usług: przewozów pasażerskich w komunikacji samochodowej, przewozu osób oraz ich bagażu podręcznego taksówkami, naprawy pojazdów silnikowych oraz motorowerów, w zakresie wymiany opon lub kół dla pojazdów silnikowych oraz motorowerów, w zakresie badań i przeglądów technicznych pojazdów, doradztwa podatkowego, fryzjerskich, kosmetycznych i kosmetyologicznych itd.

W sytuacji, gdy będzie istniał obowiązek posiadania kasy fiskalnej lub zarejestrowania się jako podatnik VAT, należy wystąpić z wnioskiem na formularzu NIP-7 do Urzędu Skarbowego o nadanie numeru NIP.

Działalność nierejestrowana a ZUS

Sprzedając towary w ramach działalności nierejestrowanej, nie ma obowiązku odprowadzania składek społecznych oraz zdrowotnych. Sytuacja się komplikuje w przypadku świadczenia usług. Wykonując umowę zlecenia lub świadcząc usługi, podlega się ubezpieczeniu jako zleceniobiorca. Podmiot zlecający usługę (zleceniodawca) staje się wtedy płatnikiem składek i ma obowiązek, w ciągu 7 dni zgłosić osobę prowadzącą działalność nierejestrowaną, do ubezpieczenia społecznego lub zdrowotnego i opłacić odpowiednie składki. ■

Źródła:

„Działalność nierejestrowana i inne rodzaje działalności, których nie trzeba rejestrować” – <https://www.biznes.gov.pl/pl>

„Działalność nierejestrowana. Poradnik praktyczny” – Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii – październik 2018

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.

Operacja współfinansowana przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) w ramach poddziałania 1.2. „Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych”, w ramach działania „Transfer wiedzy i działalność informacyjna” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 - 2020.

Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

DEMONSTRACJE Z ZAKRESU NOWOCZESNYCH TECHNOLOGII CHOWU I HODOWLI BYDŁA RAS MIĘSNYCH

W dniach 23-25 stycznia 2024 r. odbył się drugi z trzech zaplanowanych cykli demonstracji w ramach operacji pn.: „Demonstracje z zakresu nowoczesnych technologii chowu i hodowli bydła ras mięsnych”. Operacja realizowana jest w ramach Konsorcjum wraz z Instytutem Zootechniki w Balicach, Szkołą Główną Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie oraz 16 Ośrodkami Doradztwa Rolniczego, którego liderem jest Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie.

TEKST I ZDJĘCIA: DOROTA PIETRZAK | DZIAŁ TECHNOLOGII PRODUKCJI ROLNICZEJ

Uczestnikami demonstracji są rolnicy, domownicy rolników, małżonkowie rolników, osoby zatrudnione w rolnictwie, właściciele lasów, wnioskodawcy operacji

typu „Premie dla młodych rolników”, w ramach poddziałania „Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników”.

Celem realizowanych demonstracji jest promowanie i upowszechnianie wśród rolników dobrych praktyk i innowacji w zakresie chowu i hodowli bydła ras mięsnych, poprzez pokazywanie podczas demonstracji systemu zarządzania stadem bydła mięsnego w oparciu o kontrolę masy ciała wraz z danymi dotyczącymi behawioru związanego z pojeniem. Wykorzystanie dostępnych technologii w praktycznym i efektywnym modelu gospodarowania pozwoli na monitoring tempa wzrostu cieląt i opasów ale również zmiany masy ciała krów mamek.

Do gospodarstw rolnych biorących udział w projekcie dostarczono wagi z systemem CALMSCALE – inteligentnego, bezstresowego systemu monitoringu zmian masy ciała bydła.

W Wielkopolsce demonstracje przeprowadzane są w trzech gospodarstwach rolnych:

1. Przedsiębiorstwie Rolno-Hodowlanym „Gałopol” Spółka z o. o., znajdującym się w Gałowie przy ul. Wierzbowej 10, 64-500 Szamotuły.
Doradca z ramienia WODR: Iwona Perońska.
Opiekunami naukowymi demonstracji z ramienia SGGW są: dr Aleksandra Kalińska i dr Piotr Kostusiak.
2. Gospodarstwie Rolnym Wełnica-Miaty Marcina Krzewińskiego, znajdującym się w Miaty 1, 62-240 Trzemeszno.
Doradca z ramienia WODR: Jacek Michalski.
Opiekunami naukowymi demonstracji z ramienia SGGW są: dr Marek Balcerak, dr Jan Ślósarz.
3. Przedsiębiorstwie Rolnym Długie Stare Spółka z o. o. Zakład Rolny w Gołanicach, znajdującym się przy ul. Parkowej 11, 64-117 Krzycko Małe oraz Zakład Rolny Święciechowa, ul. Lasocicka 9, 64-115 Święciechowa
Doradcą z ramienia WODR jest: Ryszard Paprocki.
Opiekunami naukowymi demonstracji z ramienia SGGW jest: dr Marcin Gołębiewski.

Podczas drugiego cyklu demonstracji skupiono się przede wszystkim na zagadnieniach związanych z rasami bydła mięsnego. W pierwszej kolejności omawiane były walory ras utrzymywanych w obiektach demonstracyjnych z uwzględnieniem przydatności danej rasy do modelu produkcji uwzględniającego warunki gospodarstwa, następnie przedstawiono inne rasy bydła mięsnego. Dzięki temu, uczestnicy mogli się dowiedzieć, dlaczego do chowu i hodowli w danym obiekcie demonstracyjnym zostały dobrane konkretne rasy, z kolei wartością dodaną demonstracji, była możliwość uporządkowania wiedzy wśród uczestników na temat wad i zalet poszczególnych ras bydła mięsnego. Omówione zostały także możliwości krzyżowania towarowego bydła i występujące zjawisko heterozji, które wpływa m. in. na zdrowotność, osiąganie wyższej wydajności mięsnej oraz jakości uzyskiwanego mięsa wołowego.

Ponadto, poruszano także zagadnienia związane z profilaktyką weterynaryjną i zootechniczną, w tym przede wszystkim o stosowanych w gospodarstwach biorących udział w demonstracjach szczepieniach ochronnych, metodach zabezpieczenia zwierząt przed pasożytami wewnętrznymi i zewnętrznymi, sposobach usuwania rogów, częstotliwości korekacji racic, pobieraniu krwi do badań z uwzględnieniem dobrostanu zwierząt.

Przy okazji uczestnicy odwiedzili powstającą w Przedsiębiorstwie Rolnym Długie Stare sp. z o. o. nowoczesną oborę na 250 krów mlecznych.

Kolejne demonstracje w tych gospodarstwach zaplanowane są na 23-25 kwietnia 2024 r. Realizacja operacji w całej Polsce potrwa do końca czerwca 2025 roku. ■

SPRZEDAŻ MIODU Z PASIEKI W SIELINKU

SŁODKIE ZDROWIE
PASIEKA W SIELINKU

miód
z 2023 roku
35 zł/kg

miód
z 2022 roku
30 zł/kg

- rzepakowy
- wielokwiat
majowy
- akacjowy
- lipowy

Biuro Powiatowego Zespołu Doradztwa Rolniczego nr 2 w Sielinku
ul. Parkowa 2, 64-330 Opalenica
od poniedziałku do piątku w godzinach 8⁰⁰-15⁰⁰,
a także w oddziałach terenowych

ZAMÓWIENIA
61 44 73 654
lub
519 623 365

ROLNIKU PAMIĘTAJ O WAŻNYCH TERMINACH

OLIWIA WALICHT | DZIAŁ EKOLOGII I OCHRONY ŚRODOWISKA

TERMIN	WYDARZENIE
bezterminowo	Bezpłatna aplikacja eDWIN ułatwiająca codzienną pracę na polu, jest już całkowicie dostępna. Pomysłodawcą utworzenia platformy eDWIN był Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu. Platforma jest darmowa i dostępna dla wszystkich chętnych na komputerach oraz jako aplikacja na urządzeniach mobilnych. Na platformie znajdują się cztery usługi: Wirtualne Gospodarstwo, Udostępnianie danych meteorologicznych, Śledzenie pochodzenia produktu oraz Raportowanie zagrożeń. Szczegóły i aplikacja na stronie: https://www.edwin.gov.pl/
do 20.03.2024	Od 20 lutego do 20 marca 2024 roku można się ubiegać o środki na „Inwestycje mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych”. Dofinansowanie pochodzi z budżetu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Szczegóły: https://www.gov.pl/web/arimr/wsparcie-na-ochrone-wod-před-azotanami--start-naboru
do 18.03.2024	Od 19 stycznia do 18 marca 2024 r. można ubiegać się o przyznanie dofinansowania na działania promocyjno-informacyjno-marketingowe dotyczące żywności wytwarzanej w ramach systemów jakości. Środki na ten cel pochodzą z budżetu Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. Szczegóły: https://www.gov.pl/web/arimr/I.13.3-promowanie-informowanie-i-marketing-dotyczacy-zywnosci-wytwarzanej-w-ramach-systemow-jakosci-zywnosci
do 30.06.2024	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej do 30.06.2024 r. (lub do wyczerpania alokacji) prowadzi w trybie ciągłym nabór wniosków o dofinansowanie w ramach programu priorytetowego „Moja Woda”. Dofinansowanie dotyczy przedsięwzięć, które doprowadzą do zatrzymywania wody opadowej w obrębie nieruchomości objętej zadaniem, w efekcie czego wody opadowe lub roztopowe z nieruchomości nie będą odprowadzane poza jej teren. szczegóły na stronie: https://www.wfosgw.poznan.pl/moja-woda/zawnioskuj/
do 15.03.2024	Do 15 marca 2024 r. wnioski o dofinansowanie mogą składać producenci rolni, którzy ubezpieczyli drób, bydło lub świnię od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych salmonellą. Wsparcie realizowane jest w ramach działania „Zarządzanie ryzykiem” z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Szczegóły: https://www.gov.pl/web/arimr/dzialanie-m17-zarządzanie-ryzykiem---doplata-do-skladek-ubezpieczenia-od-strat-spowodowanych-chorobami-zwierzat
nabór w trybie ciągłym	Wznowione zostały nieoprocentowane pożyczki na spłatę zobowiązań cywilnoprawnych dla producentów trzody chlewnej (NP2), którzy utrzymywali świnię na obszarach występowania afrykańskiego pomoru świń. Wnioski w trybie ciągłym przyjmują biura powiatowe Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Wsparcie ma charakter pomocy de minimis w rolnictwie. Szczegóły: https://www.gov.pl/web/arimr/arimr-wznawianie-nieoprocentowane-pożyczki-dla-producentow-trzody-chlewnej-z-obszarow-asf
15.03.2024	Ekonomiczne uwarunkowania nawożenia w rolnictwie” – zapraszamy do udziału w szkoleniu. Szkolenie organizowane jest przez Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej - Państwowych Instytut Badawczy. Szkolenie jest bezpłatne i odbędzie się w formie online w terminie 15.03.2024r, w godzinach 9:00-13:00. Szczegóły: https://www.gov.pl/web/rolnictwo/ekonomiczne-uwarunkowania-nawozenia-w-rolnictwie--zapraszamy-do-udzialu-w-szkoleniu

AKTYWNA DZIAŁALNOŚĆ KOŁA GOSPODYŃ WIEJSKICH W NAPACHANIU

Na podstawie przepisów określonych w ustawie z dnia 9 listopada 2018 r. o kołach gospodyń wiejskich Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, rozpoczęła prowadzenie Krajowego Rejestru Kół Gospodyń Wiejskich. Powyższa ustawa o KGW określa przede wszystkim formy i zasady dobrowolnego zrzeszania się w kołach gospodyń wiejskich, tryb ich zakładania a także organizację KGW działających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

DOMINIKA JURCZ | POWIAT POZNAŃSKI

Koła Gospodyń Wiejskich, które wpisały się do KRKGW miały otrzymać dotacje celowe, które mogły być przeznaczone na realizację ustawowo określonych zadań.

W powiecie poznańskim, na terenie gminy Rokietnica, pierwsze Koło Gospodyń Wiejskich powstało we wsi Napachanie. Od września 2021 roku rozpoczęła się przygoda członków koła zarejestrowanego w Krajowym Rejestrze Kół Gospodyń Wiejskich prowadzona przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Skąd wziął się pomysł na utworzenie KGW?

Obserwowaliśmy sytuację zawiązywania się kół na sąsiednich gminach i całym powiecie poznańskim. Można było zauważyć, jak z roku na rok ich liczba stopniowo wzrastała. Zwracaliśmy też uwagę, na to jakie możliwości zyskują KGW dzięki rejestracji i w jaki sposób mogły się rozwijać na terenie własnej wsi czy gminy. Również wiele konkursów i ciekawych inicjatyw było kierowanych dla KGW, ale tylko zarejestrowanych – wspomina przewodnicząca koła w Napachaniu, pani Agnieszka Kram. W końcu w sołectwie zebrała się grupa mieszkańców, która chciała i nadal chce działać i integrować lokalnych mieszkańców. W związku z tym od 7 września 2021 zostaliśmy wpisani do rejestru jako Koło Gospodyń Wiejskich w Napachaniu. Obecnie koło składa się z 42 osób a z roku na rok przybywa nam członków, co nas bardzo cieszy!

Czy warto się rejestrować w KRKGW?

Dzięki rejestracji w Krajowym Rejestrze KGW mamy możliwość otrzymania wsparcia w formie dofinansowania z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Dzięki niemu możemy się lepiej rozwijać, a także działać na rzecz naszych mieszkańców. W ramach wsparcia udało nam się zakupić kociołek, maszynę do waty i popcornu, grill gazowy, gofrownicę a także stoły cateringowe. Wszystkie te rzeczy są wykorzystywane podczas przedsięwzięć, w których bierzemy udział. Mamy możliwość brania udziału w konkursach czy projektach unijnych i krajowych kierowanych wyłącznie dla zarejestrowanych kół.

Proszę powiedzieć o działalności Koła.

Naszą pierwszą wspólną inicjatywą koła było przeprowadzenie festynu #SzczepimySię z KGW w Napachaniu. Festyn był realizowany w ramach Narodowego Programu Szczepień #SzczepimySię z KGW. Podczas festynu uczestnicy mieli możliwość nie tylko zaszczepienia się przeciwko COVID-19, ale również mogli skosztować naszych pysznych smakołyków – wspomina pani Agnieszka. Następnie postawiliśmy na integrację członków naszego koła. W związku z tym zorganizowaliśmy pierwszy wyjazd integracyjny połączony z grzybobraniem. Wszyscy się świetnie bawiliśmy! Pomysłów nam

nie brakowało. Chętnie organizowaliśmy różne konkursy dla dzieci. Sesje zdjęciowe podczas Mikołajek wpisały się w coroczny harmonogram naszych przedsięwzięć. Nie tylko mieszkańcy naszego sołectwa mogli robić sobie pamiątkowe zdjęcia z Mikołajem i Elfem w ogromnych saniach. Również w okresie oczekiwania na Święta Bożego Narodzenia udało nam się zorganizować wyjazd na jarmark do Wrocławia (2022 r.) oraz do Torunia w 2023 roku. Chętnie udzielamy się lokalnie. „Wielkanocne inspiracje” to kiermasz zorganizowany przez Stowarzyszenie LGD Doliny Samy. Podczas tego wydarzenia było można zakupić dekoracje wielkanocne wykonane przez członkinie koła. Koło Gospodyń Wiejskich w Napachaniu był głównym organizatorem pierwszego festynu „Nocka pod namiotem nad stawem w Napachaniu”. To wydarzenie zbiegło się z Nocą Kupały. W związku z tym prócz przygotowania smakołyków członkinie koła uplotły wianki, które o północy zostały puszczane na wodzie. Dodatkowo chętnie bierzemy udział w piknikach, festynach, turniejach sportowych organizowanych przez OSP, Urząd Gminy Rokietnica czy sąsiednie sołectwa. Uczestniczymy w plenerowej cyklicznej imprezie „Rokietnica zaprasza Wielkopolan na rumpuc”. Wspomagałyśmy również imprezy plenerowe organizowane na terenie naszej gminy, takie jak Dzień Mamy i Taty, Dzień Dziecka czy Krzyszkowski Piknik Rodzinny w stylu Country.

Z jakich osiągnięć jesteście najbardziej dumni?

Jako aktywni działacze KGW nie zwalniamy tępa i angażujemy się w konkursy skierowane dla Kół Gospodyń Wiejskich – opowiada uczestniczka. „Przysmaki z wielkopolskich sadów” to pierwszy konkurs, w którym braлиśmy udział. Zaprezentowaliśmy potrawę „Gęś nadziewaną jabłkiem”. Konkurencja była spora, ponieważ udział brało 75 kół. Miejsca na podium nie zajęliśmy ale w ramach wyróżnienia otrzymaliśmy worek mąki na kolejne wypieki. Konkurs „Niepospolite kompozycje kulinarne. Tradycja i Współczesność” edycja „Potrawy z Gęsiny” organizowany przez Szlak Kulinaryny „Smaki Powiatu Poznańskiego”. Tym razem gęsina pieczona z jabłkiem zajęła I miejsce co przełożyło się na nagrodę pieniężną. Również to danie zostało zaserwowane podczas Bitwy Regionów organizowanej przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa. W konkursie Festiwal KGW Polska od Kuchni również udało nam się dojść do etapu wojewódzkiego.

Jako zarejestrowane koło w KRKGW uczestniczyliśmy

w projekcie pt. „Lokalnie i tradycyjnie z Kółami Gospodyń Wiejskich”, gdzie w Sielinku podczas IV Krajowych Dni Pola Sielinko 2023, XXIX Wielkopolskich Targach Rolniczych, IV Regionalnej Wystawie Zwierząt Hodowlanych odwiedzający te wydarzenia mogli spróbować „Bigosu po wielkopolsku” oraz zakupić inne smakołyki przygotowane przez członków koła.

W sierpniu 2023 roku udało nam się wyjechać na parę dni w Bieszczady w okolice Ustrzyk Dolnych. W Muzeum Młynarstwa i Wsi w Ustrzykach Dolnych brałiśmy udział w warsztatach wypieku proziaków i pizzy. Spotkaliśmy się z Kółem Gospodyń Wiejskich w Brzegach Dolnych. Mogliśmy dowiedzieć się jak radzą sobie bieszczadzkie koła gospodyń wiejskich a także przedstawić swoje doświadczenia w działalności na rzecz mieszkańców naszej gminy. Wszystkie wspólne rozmowy, wymiana doświadczeń i przede wszystkim integracja najbardziej zapadła nam w pamięć!

Jakie są Wasze plany na przyszłość...

Przed wszystkim stawiamy na integrację i wymianę doświadczeń z innymi kółami – podsumowuje przewodnicząca. W planach na ten rok mamy tygodniowy wyjazd na mazury. Po raz drugi chcemy zorganizować festyn pt. „Nocka pod namiotem nad stawem w Napachaniu”. Jak co roku będziemy brać udział w konkursach organizowanych dla kół. Chcemy dalej działać lokalnie podczas festynów, pikników, dnia dziecka czy integracyjnych spotkań organizowanych na terenie naszej gminy. Rok zakończymy świąteczną sesją zdjęciową w Mikołajki, z której cieszą się zarówno mali jak i duzi mieszkańcy naszej Rokietnicy – wspomina członkini KGW.

W ślad za Kółem Gospodyń Wiejskich w Napachaniu w następnych latach powstawały i rejestrowały się kolejne koła z terenu gminy Rokietnica. W 2022 roku powstało KGW Heksy i Gzuby z Mrowina. Natomiast w 2023 utworzyło się 5 kół. KGW Kiekrz-Pawłowice, Koło Gospodyń Wiejskich i Gospodarzy z fyrtała Krzyszkowo, Koło Gospodyń Wiejskich Starzyny-Rogierówko, Mokoshe Koło Gospodyń Wiejskich Cerekwica oraz KGW Żydowo-Rostworowo po Sąsiedzku. Koła chętnie angażują się w inicjatywy charytatywne a także uczestniczą w piknikach, festynach, turniejach sportowych organizowanych przez OSP, Urząd Gminy Rokietnica czy sąsiednie sołectwa.

Rozmowę przeprowadzono z panią Agnieszką Kram, przewodniczącą KGW w Napachaniu. ■

foto: archiwum KGW w Napachaniu

E-BAZAREK – PROMOCJA WIELKOPOLSKICH PRODUKTÓW I USŁUG

Polski e-bazarek to bezpłatna platforma ogłoszeniowa, na której możemy umieszczać informacje o swoich produktach. Każde województwo ma możliwość promowania swoich produktów. Jako Wielkopolska mamy także wielkopolski e-bazarek. Dzięki niemu możemy bezpłatnie rejestrować swoje ogłoszenia, zyskując darmową promocję. Platforma ułatwia nam dotarcie do szerszego grona konsumentów, dzięki czemu łatwiej możemy sprzedać swój towar. Jednym z cennych atutów e-bazarku jest fakt, że kupujemy tutaj produkty prosto od producenta, bez marży.

MAŁGORZATA WALEŃSKA | POWIAT GOSTYŃSKI

Z takiej możliwości skorzystał również pan Grzegorz Junatowski właściciel Farmy Seronada z Babkowic w powiecie gostyńskim. Zespół Farmy Seronada tworzy Pan Grzegorz wraz z rodzicami.

Proszę opowiedzieć historię powstania firmy. Na stronie internetowej przeczytałam, że pomysł na otwarcie serowarni dojrzewał latami. Jak to się stało, że szczęśliwie został wcielony w życie?

Długo by opowiadać. Krótko, to będzie tak – zamieszkaliśmy na wsi przed kilkunastoma laty, wracając do opuszczonej

siedziby po dziadku męża. Mąż – mleczarz w trzecim pokoleniu, mistrz serowarski z czterdziestoletnim doświadczeniem - szukał spokoju i zdrowia. Ja, filolog polski, też chętnie zamieszkałam na wsi. Sami jednak nie wystartowalibyśmy z Farmą Seronada. Zainteresowaliśmy pomysłem mojego syna Grzegorza, który chętnie wrócił po wielu latach z zagranicy. I pozyskawszy część środków z pomocą LGD Gościnną Wielkopolska, zaadoptowaliśmy stare mury na małą, acz spełniającą wszystkie wymagania systemu HACCP, Serowarnię Zagrodową.

Praca serowara nie należy do łatwych. Proszę opowiedzieć jak wygląda przeciętny dzień pracy?

Pracy jest mnóstwo. Wszystko ręcznie. Podgrzewanie mleka, schładzanie, wybór bakterii, podawanie bakterii, pilnowanie temperatur, cięcie i mieszanie skrzepu – to wszystko wymaga sztuki i doświadczenia. Tu znaczenie ma wszystko – w zależności od sera – rodzaj i jakość mleka, temperatura w czasie całego procesu, tempo mieszania, rozdrobnienie ziarna. Potem każdym serem trzeba się jeszcze dobrze zaopiekować – odwracać, solić, przemywać. Pielęgnacja serów to kolejny ważny etap.

W zależności od wielu czynników, mleko bardzo się różni. Inne będzie latem, inne zimą. Na jakość mleka najbardziej wpływa to, co jedzą zwierzęta. Ale także burza czy wysokie ciśnienie potrafią odegrać swoją rolę. Sery zagrodowe czasami nie są identyczne – jak te ze sklepu, czyli przemysłowe. Szczególnie, jak przerabia się nie jeden rodzaj mleka, a trzy rodzaje – jak w Babkowicach. Krowie, kozie i owcze mleko. Każde osobno, bez łączenia. Bo każde z nich jest zupełnie inne. To ostatnie pochodzi od owiec mlecznych, które hodowane są przy naszej Farmie. Tylko, gdy samemu prowadzi się chów, można wpłynąć na to, by mleko było najwyższej klasy.

O owcach mlecznych chciałabym powiedzieć coś więcej. W Polsce nigdy nie było kultury i tradycji hodowania takich owiec. W polskich górach nie są typowo mleczne. Większość Polaków nic nie wie o tym, że owce to jedne z najzdrowszych zwierząt świata. Dla przykładu, owce jako jedyne zwierzęta hodowlane nigdy nie chorują na raka. Mają kwasy tłuszczowe z grupy CLA w takich ilościach, że skutecznie chronią przed nowotworami i miażdżycą. Jagnięcina to luksusowe mięso, które powinno gościć na każdym stole. A mleko owcze jest najsmaczniejsze i najwartościowsze. Ma najwięcej suchej masy, dlatego sery są wykwintne, a jogurty owcze to aksamit w ustach.

Jakie sery produkowane są na Farmie Seronada?

Jakie sery? Prawdziwe. To rzecz pierwsza. Z mleka krowiego, koziego lub owczego – możliwie najwyższej jakości. A że trudno dzisiaj kupić dobrej klasy mleko, to produkcje mamy małe, unikatowe. Ale warto. Bo sery z takiego mleka same się sprzedają. I zdobywają nagrody.

Wśród serów miękkich są buntze i ricotty. Pierwsze to sery sałatkowo-kanapkowe, czyste lub z dodatkami – pokryte świeżymi liśćmi mięty lub posypane czubrycą. Pisownią nawiązujemy do tradycji przedwojennej – i w ten sposób ładnie odróżniamy się od górskich serów o podobnej nazwie. Ricotta to serki pozyskane z serwatki. Są wyjątkowe, bo stworzone tylko z białek serwatkowych. Najzdrowszych, jak się okazuje. To one są w odżywkach dla niemowląt, dla sportowców i rekonwalescentów. Ricotta Babkowska robiona jest bez udziału mleka, kapitalnie się łączy i jest super bazą zdrowotną. Dlatego można z niej zrobić najlepsze gziaki i inne pasty, pasztety, desery czy serniki. My na bazie ricotty robimy trzy produkty – deser Czekolettę, pikantne Smocze Ziele i wyśmienity Pasztecik Makrelowy.

Na półkach w babkowickiej serowni stoją naturalne jogurty – Owieczka, w zimie Kózka i nowy Bifido Jogurt Krowi. Mają w składzie tylko mleko i bakterie jogurtowe. Są prozdrowotne.

Kunst serowarski najlepiej oddają sery długodojrzewające, wymagające najczęściej pielęgnacji, nie tylko od serowarów. W Farmie Seronada tę grupę tworzą owcze Franki, krowie Mirki i Kozaki Babkowickie. Tu kupić także można – z rekomendacją Farmy Seronada – wyborny ser typu parmezan.

Sery rzemieślnicze są zupełnie inne niż te przemysłowe. My każdy ser kształtujemy rękami serowara, korzystając tylko z najlepszego, wyselekcjonowanego mleka. To sprawia, że te sery są tak smaczne. Kolejne nagrody serowarskie pięknie to podkreślają:

- I miejsce wśród serów dojrzewających;
- I miejsce za jogurt owczy;
- Grand Prix Wielkiego Serowania 2019 i wiele innych.

Proszę powiedzieć, gdzie można zapoznać się z ofertą Farmy Seronada? Gdzie można kupić Państwa wyroby?

Wyjątkowe wyroby sprzedaje się w wyjątkowych miejscach. Jest ich zdecydowanie za mało. Ciągłe szukamy takich fajnych miejsc. A właściwie, one same nas ostatnio znajdują. Nasze produkty można znaleźć w niektórych sklepach w Poznaniu, Mosinie Gorzowie Pleszewie, Kaliszu czy Ostrowie Wielkopolskim. Można nas wyszukać na stronie wielkopolskiego e-bazarku w powiecie gostyńskim, w gminie Pępowo. Prowadzimy również własną stronę internetową www.farmaseronada.pl.

Zainteresowani najchętniej zamawiają jednak sery do domu. Albo sami dowozimy, albo robi to kurier. Wcześniej jednak klienci często odwiedzają nas w Babkowicach. Tu przekonują się, że Farma Seronada naprawdę istnieje. Tu próbują naszych wyrobów. Tu słuchają opowieści o nas, o owcach, o serach. Tu niezapomniane chwile spędzają z naszymi mlecznymi owcami. Od niedawna podejmujemy też zorganizowane grupy. Na wizyty studyjne do Babkowic przyjeżdżają delegacje z urzędów, stowarzyszenia, uniwersytety Trzeciego Wieku, Koła Gospodyń Wiejskich, Kluby Seniora, środowiska naukowe i studenckie, wycieczki rowerowe itp. To dobre miejsce na fajny i smaczny pobyt. Zapraszamy!

Bardzo dziękuję Pani za poświęcony czas. Życzę dalszych sukcesów i coraz więcej klientów. ■

Artykuł napisany na podstawie wywiadu przeprowadzonego z przedstawicielem Farmy Seronada. Zdjęcia pochodzą z archiwum prywatnego właścicieli i przedstawiają sery produkowane w Farmie Seronada.

PRODUKT EKOLOGICZNY W SPRZEDAŻY BEZPOŚREDNIEJ.

ELŻBIETA DRYJAŃSKA | POWIAT KONIŃSKI

Zima to czas, kiedy rolnik w gospodarstwie ekologicznym może pozwolić sobie na mniejsze tempo pracy i znaleźć chwilę na rozmowę o specyfice swojego gospodarowania. Wykorzystuję ten moment i odwiedzam w Daninowie, gm. Kazimierz Biskupi niewielkie gospodarstwo ekologiczne Pani Barbary Operacz specjalizujące się w produkcji warzyw. Energiczna, zdecydowana młoda kobieta, z głową pełną pomysłów, uśmiecha się i mówi: - Znając Panią, zapewne porozmawiamy o rolnictwie ekologicznym, o produkcji, sprzedaży i promocji. Odpowiadam, że tak, bardzo chętnie, przecież lepszego źródła informacji nie znajdę, a o rolnictwie ekologicznym, o produkcie ekologicznym trzeba coraz więcej mówić i pisać.

Tak na wstępie, co Pani myśli o szansach na rozwój tego kierunku produkcji, który nadal jest niszowy? Czy coś się zmieni?

Z każdym rokiem świadomość konsumentów rośnie i coraz częściej sięgają oni po produkty ekologiczne. Dwadzieścia lat temu trudno było uwierzyć w produkcję bez udziału tak powszechnie dostępnych nawozów sztucznych i chemicznych

środków ochrony roślin. Dziś wszelkie obostrzenia dotyczące stosowania herbicydów, fungicydów, ochrona wód, edukacja ekologiczna, promowanie ekologii w mediach pozwoliło uwierzyć społeczeństwu, że ekologiczna, certyfikowana żywność jest możliwa do wyprodukowania i jednocześnie tak konieczna dla naszego zdrowia. Z perspektywy ostatnich lat widzę, że wszystko podąża w dobrym kierunku, produkt jakościowy sprzedaje się coraz lepiej, tylko produkcja wymaga pracowników sezonowych, o których coraz trudniej.

A zatem, co sprzedaje się najlepiej, czego oczekują klienci?

Najchętniej sprzedawane są produkty świeże takie jak: owoce (głównie owoce miękkie), warzywa (sałaty, rzodkiewka, pomidory, ogórki), zioła z uwagi na ich stosunkowo niewielką dostępność i ich cechy organoleptyczne, które w prosty i zrozumiały sposób zachęcają konsumenta smakiem, zapachem, a często ich nie do końca idealny kształt lub widoczne oznaki uszkodzenia przez owady potwierdzają ich dobrą ekologiczną jakość.

Gdy mówimy o sprzedaży, Pani Basia ożywia się jeszcze bardziej. Jest mistrzynią obsługi klienta, zawsze uśmiechnięta, profesjonalnie przygotowana, wie dokładnie, co oferuje klientom, zna wartość swoich produktów, zna swoich klientów, ich gusta, upodobania oraz zawsze podsuwa coś, czego jeszcze nie znają, aby spróbowali, podpowiada jak przyrządzić. Ten kontakt bezpośredni producenta i konsumenta to moc sprzedaży bezpośredniej, którą Pani Basia prowadzi od kilku lat. W rozmowie podkreśla, że w obecnych czasach liczy się dobrze wyeksponowany produkt, estetycznie zapakowany, klienci często oczekują też produktu umytego. Nieocenioną wartością przy sprzedaży jest bezpośredni kontakt z producenta z klientem.

A co Pani sądzi o cenach, czy wpływają na popyt?

Oczywiście, że tak. Jednak w ostatnich latach ta granica się zaciera w przypadku niektórych produktów.

A czego wciąż jest za mało, czego poszukują klienci, czego sprzedaloby się znacznie więcej?

Świeżych owoców, warzyw, ziół, nabiału po prostu wciąż obserwuje się niedostatek. Ten towar sprzedaje się na rynku najlepiej, bo jest świeżutki, nie transportowany setki kilometrów, ma swój naturalny zapach, aromat, który przyciąga. Stoisko ubogacone świeżymi ziołami ma swoją moc, trudno przejść obojętnie, po prostu się nie da. Kiedy zacznie się konsumować żywność naturalną, każda inna już nie smakuje.

A jak według Pani rozwija się sprzedaż produktów ekologicznych w ramach Krótkich Łańcuchów Dostaw. Geometrycznie wzrasta i, oby tak dalej. Jest budujące to co Pani mówi. W takim razie, czy produkcja ekologiczna to kierunek produkcji rolnej z przyszłością?

To zależy od polityki państwa. Ważne jest dofinansowanie rolnictwa ekologicznego, aby można było sprzedawać żywność ekologiczną taniej. Żywność ekologiczna z innych krajów napływa do nas często w niższych cenach, co stanowi dla nas konkurencję.

Jako doradca muszę dopowiedzieć, że klimat wokół rolnictwa ekologicznego jest teraz naprawdę przyjazny, dopłaty sukcesywnie wzrastają, choć w przypadku produkcji warzyw, gdzie jest potrzeba ogromu pracy ręcznej uważam, że to wsparcie jest wciąż zbyt niskie. Wy prowadzicie obok siebie dwa gospodarstwa – Pani i Pani brat – znany producent warzyw ekologicznych ziemi konińskiej, wspieracie się, wiele działań podejmujecie wspólnie, co zapewne ułatwia organizację sprzedaży...

Tak, bardzo ważna jest dobra współpraca, zapewnia przede wszystkim ciągłość, niezawodność dostaw oraz pozwala na rozszerzenie asortymentu oferowanych produktów. Prowadzimy sprzedaż bezpośrednio w gospodarstwie, w wyznaczone dni i godziny, wcześniej pod zamówienie sms, e-mailowe, przygotowujemy skrzyneczki pełne warzyw oraz prowadzimy sprzedaż na Zielonym Targu w Poznaniu i na targu w Koninie. Zielony Targ w Poznaniu to bardzo dobre miejsce sprzedaży, funkcjonuje on już od kilku lat – w każdą sobotę od 7.00 do 13.00 ul. Przełajowa 5 (Winogrody), 61-622 Poznań (poznanskizielonytarg.pl). Poznaniacy wiedzą co dobre, korzystają z tego, klientów nie brakuje. Na trzydzieści stoisk wystawia się dwunastu wystawców z żywnością ekologiczną (pieczywo, owoce, warzywa, zioła, mięso, wędliny, sery oraz produkty nabiałowe kozie, owcze, krowie, przetwory owocowo-warzywne, mąki, kasze, jaja, miody,

foto: Barbara Operacz

przyprawy, oleje). Lubię to miejsce, polecam zarówno rolnikom, by tam prowadzili sprzedaż, jak i klientom, by korzystali jak najliczniej z tej bogatej i jakościowej oferty.

Którą formę promocji uważa Pani za najskuteczniejszą, a może produkt ekologiczny sam się sprzedaje dzięki swojej jakości?

Promocja jest niezbędna, choć nie ma jednej, idealnej ścieżki promowania własnego produktu. Tak, jak wcześniej wspominałam, bezpośredni kontakt z producentem jest dla klienta bardzo ważny. Większość osób chce uzyskać informacje na temat produktu z tzw. „pierwszej ręki”. Drugim ważnym aspektem procesu promocji jest pokazanie i uwierzytelnienie informacji poprzez wystawianie certyfikatów, przez zamieszczanie zdjęć, filmów w mediach społecznościowych, stworzenie własnej strony internetowej. Jakość pozwala utrzymać klientów, kto raz zakupi, sukcesywnie powraca, ale przecież najpierw trzeba klienta zachęcić, przekonać.

Słuchając Pani, mam odczucie, że prowadzenie gospodarstwa ekologicznego ze sprzedażą bezpośrednio daje oprócz przychodów, satysfakcję i przynosi wewnętrzną radość, że robi się naprawdę coś dobrego dla ludzi, środowiska, dla siebie. A więc czy może robić to każdy?

Tak, wystarczy być bardzo pracowitym, mieć wysoką świadomość ekologiczną i wiedzę rolniczą. Być rzetelnym, dyspozycyjnym, komunikatywnym, życzliwym, lubiącym kontakt z ludźmi i cierpliwym, a sukces będzie.

Dziękuję za rozmowę, urokliwy klimat miejsca i ten przyjazny uśmiech. ■

O CZYM BRZĘCZĄ PSZCZOŁY?

OPOWIADA JĘDRZEJ WIGURA | PSZCZELARZ WODR W POZNANIU

CZY PSZCZOŁY ZIMĄ ŚPIĄ?

*Obserwując cykl rozwojowy pszczoły, możemy zauważyć,
że jest on bardzo uporządkowany, nie ma przestojów ani fuszerki.
Czy zatem pszczoły mogą wziąć wolne albo przynajmniej poleniuchować?*

Coś takiego, jak wolne od pracy, dla pszczoły nie istnieje. Może się zdarzyć przymusowe L4 lub „chwila dla siebie” na czyszczenie czułek i wyczesywanie pyłków z włosków czy kiedy pada deszcz. Wtedy nie mogą iść do pracy. Albo kiedy wieje zbyt silny wiatr lub ewentualnie po zachodzie słońca. Choć, prawdę powiedziawszy, pszczoły są takimi pracoholiczkami, że potrafią wylatywać nawet w pogodne księżycowe noce i zbierać nektar z kwitnących drzew akacji. Wtedy światło księżycy jest ciepłe. Jeśli tylko światło jest wystarczające, pszczoła potrafi lecieć i zbierać nektar. Krótko mówiąc, pszczoły dostosowują się na bieżąco.

Same z siebie, pszczoły powstrzymują się od pracy wtedy, kiedy świętują. Kiedy pracują, to na całego, bo jak wspomnieliśmy są pracoholiczkami, ale kiedy się bawią, to też na całego.

Co to znaczy, że pszczoły się bawią?

Kiedy w ulu są trutnie i dochodzi do nastroju rojowego, wtedy każda z pszczół zjada więcej mleczka niż zwykle i odżywia się dużo lepiej pokarmem węglowodanowym z tego tytułu, że szykuje się do wylotu z ula z matką. Czyli muszą zgromadzić zapasy tłuszczu na okoliczność tego wylotu. Dzięki temu czują się dobrze. Pojawiają się w ulu również feromony i to wpływa na korzystny nastrój rodziny pszczelej. I to jest z jednej strony taka ich zabawa, karnawał, wakacje, wesele, lot gotowy. To wszystko się spleta. To są te ich dni wolne, święta, urlop itd. Następnie, kiedy już wylecą z rójką, od początku zaczyna się harówka: jednych, które zostały w ulu z młodą matką, żeby odtworzyć wszystko. Mają o tyle łatwiej, że jest ul, są plastry, ale matka jeszcze nie czerwi, a karmienie to ciężka praca. Te drugie, które osiadą w nowym miejscu albo jeśli trafią do pustego albo uda im się znaleźć jakąś porządną dziuplę, mają większe szanse przeżycia. Muszą od nowa, od zera budować plastry, matka stara się zapełnić jak najwięcej komórek jajeczkami. Robotnice rozpoczynają karmienie kolejnego pokolenia i dalszych. Muszą też przygotować kolejną generację pszczół do zimy, czyli znowu się zaczyna ciężka praca.

Gdy pszczoła „bierze chorobowe”, to wygląda najczęściej tak, że spracowana leci w pole lub z pola do ula i nie mogąc dolecieć, spada na ziemię i tam dokonuje swojego żywota. Czasami próbuje jeszcze „iść pieszo”, jak mawiają pszczelarze, gdy pszczoła idzie do ula, ale ona tam już nie dojdzie.

Czy są okresy, kiedy pszczoła nie pracuje?

Pszczoła nie pracuje w terenie, kiedy nie ma pożytku albo pogoda czyni to niemożliwym, ale praca w ulu wre. Gdy pogoda jest odpowiednia, wszystkie zbieraczki ruszają

na nektarowo-pożytkowe żniwa. Jeśli nie ma pożytku, czyli niczego, co kwitnie wokół, pszczoły potrafią przetrwać ten chudy okres, że rezerwując pewien zapas pożywienia, tzw. żelazny zapas. Niektóre pszczoły nawet padając z głodu, nie naruszają żelaznego zapasu. Natomiast, kiedy już wiadomo, że sytuacja jest katastrofalna, że nie da się utrzymać potomstwa, wtedy wyrzucają larwy, młode z ula. To właśnie świadczy o głodzie. Wtedy pszczelarz, jeśli się zjawi, powinien momentalnie podkarmić pszczoły ciepłym syropem. Oczywiście, w niektórych przypadkach, pszczoły mogą częściowo zjeść larwy, ale jest to dla nich na pewno traumatyczne przeżycie, chociaż trudno porównywać to do sytuacji i odczuć ludzkich.

O każdej porze roku pszczoła, zarówno ta wiosenna, letnia czy nawet jesienna, cały czas ma pracę i swoje zadania. Wiosenna rozwija potencjał rodziny pszczelej do maksimum, następnie się roją i gromadzą zapasy zimowe: pyłkowe i węglowodanowe. Wreszcie przychodzi okres, kiedy wszystko w ulu jest przygotowane do zimy. Powinno to, w naszych warunkach klimatycznych (które jednakowoż się zmieniają), zamykać się do 15 września. Wtedy pszczoły, czyli rój pszczeli jest zakarmiony – zabezpieczony na zimę oraz ma odpowiednią strukturę wiekową pszczół, powinien mieć niewielkie ilości czerwiu. Pszczelarz umożliwia pszczołom zalanie pustych komórek pszczelich, w których matka mogłaby złożyć jeszcze jaja ostateczną dawką pokarmu zimowego. Niektóre matki same zaprzestaną składania jaj w tym okresie, a niektóre dopiero wtedy, kiedy pszczoła zaleje to świeżym syropem – nektarem i nie będą mogły złożyć jaj w zajętych komórkach. Jest to bardzo korzystne, bo następuje przerwa w cyklu rozwojowym tej rodziny pszczelej sprzyjająca walce z warrozą.

Jednocześnie pokolenie zimowe pszczół, które się wygryzie w komórkach już po tym okresie, kiedy zimowy zapas jest przygotowany, są to raczej pszczoły długowieczne, ponieważ te w lecie żyją zaledwie trzydzieści kilka dni, a te zimowe mają przeżywać nawet ponad sześć miesięcy, czyli nie muszą i nie mogą tak intensywnie pracować. Oszczędzają się w jakimś sensie i dobrze jest, jeśli pszczelarz im w tym pomoże. Jeżeli są niewypracowane, nie przetrwają pokarmu węglowodanowego, nie latają w pole i, co ważne, nie mają do wykarmienia czerwiu, czyli młodego pokolenia. Wtedy są w stanie bardzo dobrze kondycyjnie przygotować się do zimy i dobrze ją przetrwać – zapewnić przeżycie rodzinie.

Jeżeli natomiast matka nadal czerwi, bo na przykład pogoda jest sprzyjająca, jest nadal ciepło, wtedy pojawia się

w ulu czerw: najpierw jajeczka, później larwy, które muszą być karmione i wygrzewane. To jest bardzo duży problem, bo pszczoły, aby wykarmić larwy, muszą produkować mleczko w swoich gruczołach gardzielowych, co jest dla nich bardzo wyczerpujące. Do tego stopnia, że jeżeli matka nie zakończy na czas czerwienia przed zimą, doprowadzić to może do osypiania się rodziny, ponieważ pszczoły są zmęczone, wyeksploatowane, nie mają tych zapasów wewnątrz organizmu, czyli ciała tłuszczowego, umożliwiającego przetrwanie zimy. Mało tego, dochodzi do takiej sytuacji, że niesprzyjająca pogoda uniemożliwia wygryzającym się pszczołom wylot i oczyszczenie się. Wtedy zaczynają pszczyć, czyli, oddawać swoje odchody w ulu, młoda pszczoła musi się przeciw chociaż raz oczyścić. Jeśli nie może tego zrobić, pojawia się w ulu nosema. Jest to choroba bakteryjna układu pokarmowego, czyli „pszczela biegunka”.

Są dwa rodzaje nosemy: nosema apis albo cerana. Pierwszą można poznać po śladach na ulu, w okolicach wylotka pojawiają się kropki po odchodach pszczoł. Natomiast ta druga jest bardziej niebezpieczna, ponieważ jest trudna do rozpoznania, gdyż w jej wyniku następuje upośledzenie trawienia pszczoł i pomimo, że pszczoła zjada pokarm, nie potrafi zaspokoić głodu. Głodna wylatuje w pole, przynosi pokarm, aż pewnego razu nie wraca, bo nie ma siły, pomimo że pobiera pokarm, nie przyswaja go. Pszczelarz zastaje w ulu garstkę pszczoł i matkę oraz pełno zapasów. Zastanawia się wtedy, co z tą pszczołą się stało: wyginęła czy opuściła ul.

Jeśli chodzi o wypracowanie pszczoł, to wspomnieliśmy o pokarmie, ale bardzo istotną sprawą jest również temperatura w ulu. Podczas, gdy ludzie mają wiele różnych sposobów na ogrzanie się, pszczoła może to zrobić jedynie przez napinanie mięśni. Kiedy jest w ulu, napina mięśnie metodą izometryczną i wydzielając ciepło, zapewnia w ten sposób ciepło dla całej rodziny na minimalnym poziomie pozwalającym utrzymać się przy życiu.

Na czas zimy pszczoły zbierają się w kłęb zimowy, który wygląda jak grono winogron. Pszczoły układają się w nim

warstwami. Ta warstwa pszczoł, która w gronie, inaczej zwanym kłębem zimowym, stanowi zewnętrzną warstwę, jest to warstwa grzejąca. Jak się zmęczą, bo to jest bardzo ciężka praca, tak jak lot, wtedy muszą odpocząć, czyli wchodzą na zmianę do wnętrza kłębu, a z wnętrza wychodzą te wypoczęte i przejmują ogrzewanie. I tak się powtarza cykl za cyklem aż do nadejścia ciepłej wiosny. To się dzieje w ulu przez całą zimę. Czyli zimą pszczoły nie śpią, bo pomimo, że nie wylatują w pole, wykonują pracę, która polega na utrzymaniu temperatury wewnątrz kłębu, co zabezpiecza królową i zapewnia przetrwanie do pierwszych cieplejszych dni wiosennych. Kiedy matka intuicyjnie wyczuwa, że nadchodzi wiosna, wtedy zaczyna składać pierwsze jajeczka, pszczoły zaczynają karmić larwy, muszą podnieść temperaturę, czyli już rusza maszyna parowa i rozwój rodziny pszczelej. Najlepiej jeśli apogeum przypadnie na okres kwitnienia głównych roślin użytkowych.

Kiedy widzimy pszczoły wylatujące w marcu, musimy wiedzieć, że faktyczny rozwój rodziny odbył się ponad 40 dni wcześniej. W momencie, kiedy pszczelarz zobaczy efekt tego rozwoju, jest w stanie zaingerować: dokarmić, docieplić rodzinę, zmniejszyć gniazdo, poprawiając warunki rozwoju. Każdy pszczelarz stara się, aby rodzina była w pełni sił, żeby było jak najwięcej zbieraczek, kiedy zaczyna kwitnąć rzepak, czyli ok. 9 maja. Czasami są rejony, gdzie można pozyskać miód z wierzby jeszcze wcześniej, ale to są sporadyczne przypadki i to wymaga specjalnych zabiegów łączenia pszczoł, podgrzewania albo dokarmiania, po to, żeby wcześniej uzyskać maksymalną możliwą do osiągnięcia na ten czas siłę rojów.

Podsumowując, możemy powiedzieć, że pszczoły w określonych sytuacjach zwalniają tempo, jednak leniuchowanie jest im obce, ponieważ są częścią natury, a w naturze są okresy spoczynku, rekonwalescencji, natomiast nie ma leniuchowania. Zimą, zatem, pszczoły zwalniają do minimum metabolizm, wyhamowują co się da, ale jest to ukierunkowane na przetrwanie. Czyli, krótko mówiąc, podtrzymanie życia musi być cały czas zapewnione. ■

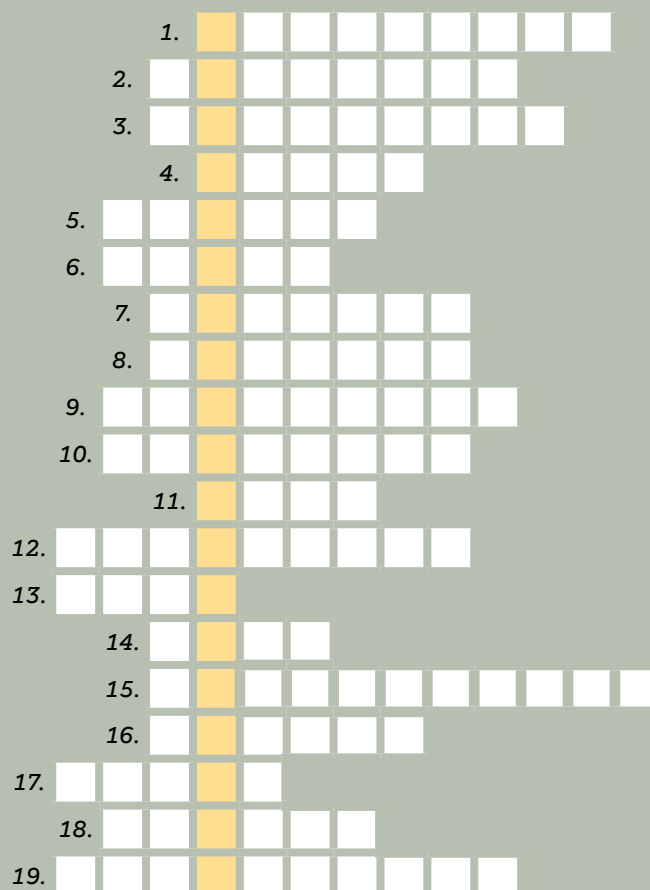

foto: Adobe Stock

KĄCIK ROZRYWKI

Zapraszamy do kącika rozrywki, rozwiązania w następnym numerze. Życzymy dobrej zabawy!

PATRYK CHABASIŃSKI | DZIAŁ ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

1. Substancje pochodzenia naturalnego lub syntetycznego używane do ochrony roślin uprawnych, terenów leśnych, wodnych itd.
2. Sąsiadujące z Polską na wschodzie państwo, słynące z produkcji tanich i prostych ciągników rolniczych.
3. Najczęściej zabarwiony na fioletowo alkohol etylowy, skażony substancjami uniemożliwiającymi jego wykorzystanie do celów konsumpcyjnych.
4. Najstarsze narzędzie rolnicze służące do spulchniania gleby bez jej odwracania, przodek pług
5. Archipelag pochodzenia wulkanicznego na Oceanie Spokojnym, jeden ze stanów USA, słynący z uprawy ananasów
6. Japońska potrawa składająca się najczęściej z ryżu, warzyw oraz surowej ryby, owiniętych wodorostami nori.
7. Uprawiana w Polsce roślina o długich, gałęzistych i jadalnych (zielonych lub białych) pędach wyrastających z kłącza.
8. Zbiór roślin okopowych (np. ziemniaków)
9. Owad, którego gąsienice przed przepoczwarczeniem tworzą kokon zbudowany z włókna używanego do produkcji tkanin.
10. Roślina uprawna lub dziko rosnąca o czerwonych owocach podobnych do owoców truskawki, ale znacznie mniejszych.
11. Państwo położone w Azji, nad Zatoką Perską, graniczące na wschodzie z Iranem.
12. Zboże będące mieszańcem pszenicy i żyta.
13. Narzędzie walki, była nim np. kosa postawiona na sztorc.
14. Związek chemiczny, w wyniku reakcji z zasadą tworzący sól.
15. Zakład wytwarzający biogaz wykorzystywany do produkcji energii elektrycznej, ewentualnie także i energii cieplnej.
16. Tłuszczowo-mięsna, dolna część półtuszy wieprzowej.
17. Zboże, z którego uzyskuje się kaszę jaglaną.
18. Największa indyjska rzeka, będąca świętą rzeką hinduizmu.
19. Substancja hamująca rozwój lub zabijająca mikroorganizmy, stosowana jako lek.

Rozwiązanie krzyżówki z lutego: Dzień Św. Walentego

MAZUREK POMARAŃCZOWY

ALDONA JANKOWSKA | DZIAŁ ROZWOJU ODDZIAŁÓW WIEJSKICH

SPÓD

300 g mąki pszennej
200 g masła
100 g cukru pudru
cukier wanilinowy
3 żółtka

MASA

500 g pomarańczy (2 duże owoce)
2 cytryny
400 g cukru
100 g migdałów

POLEWA

100 g gorzkiej czekolady
1/4 szklanki mleka
Dekoracja
rodzynki/suszona żurawina
płatki migdałów

SPÓD

Do mąki wrzucić pokrojone masło, cukier puder oraz cukier wanilinowy, wyrobić ciasto rękoma lub np. mikserem planetarnym, aż zaczną tworzyć grudki. Dodać żółtka i dalej wyrabiać, aż składniki się połączą do gładkości. Zawinąć ciasto w folię i włożyć do lodówki na ok. 2 godziny. Po wyjęciu z lodówki rozwałkować na okrąg o średnicy ok. 28 cm i przełożyć do tortownicy lub formy na tartę. Spód podziurkować widelcem i schłodzić ponownie w lodówce przez ok. 15 min. po czym wstawić do piekarnika nagrzanego do 180°C i piec przez ok. 20-25 minut na złoty kolor.

MASA

Uwaga! Wykorzystujemy całe owoce pomarańczy i cytryn, dlatego trzeba właściwie pozbyć się ze skórki substancji, które nie rozpuszczają się w wodzie. Należy wypłukać owoce w wodzie o kwaśnym odczynie (np. dodając do niej kwas cytrynowy lub ocet jabłkowy), co pozwala pozbyć się bakterii, a potem zanurzyć je w wodzie o odczynie zasadowym (z dodatkiem sody oczyszczonej), co usunie resztki konserwantów i pestycydów. Na koniec spłukać pod bieżącą wodą.

Po odcięciu końcówek owoce bez pestek przekręcić wraz ze skórką przez maszynkę lub urządzenie kuchenne do rozdrabniania. Przełożyć masę do rondelka, dodać cukier i smażyć przez ok. 40-50 min. na małym ogniu mieszając, aż masa będzie przejrzysta. Zestawić z ognia, poczekać, aż przestygnie, dodać posiekane migdały po czym całość wymieszać.

Gotową masę rozsmarować na upieczonym cieście.

POLEWA

Do miseczki włożyć połamaną na kostki czekoladę, wlać mleko i roztopić w mikrofalówce lub w kąpielii wodnej. Wymieszać do uzyskania gładkiej konsystencji i połączyć polewą masę w dowolny sposób. xRozdzykami/suszoną żurawiną oraz płatkami migdałów układać na wierzchu w kwiaty lub w dowolny sposób.

Wielkopolski Ośrodek
Doradztwa Rolniczego
w Poznaniu

tel. 618 685 272, fax 618 685 660
ul. Sieradzka 29, 60-163 Poznań
www.wodr.poznan.pl, wodr@wodr.poznan.pl

Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego numer 1 z siedzibą w Czarnkowie

powiat chodzieski	ul. Mostowa 9, 64-800 Chodzież	672 810 278	chodziej@wodr.poznan.pl
powiat czarnkowsko-trzcianecki	ul. Kościuszki 88, 64-700 Czarnków	67 21 66 550	czarnkow_trzcianka@wodr.poznan.pl
powiat pilski	ul. Wojska Polskiego 49B/6, 64-920 Piła	67 214 46 96	pila@wodr.poznan.pl
powiat złotowski	ul. 8-go marca 5, 77-400 Złotów	672 635 319	zlotow@wodr.poznan.pl

Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego numer 2 z siedzibą w Sielinku

powiat grodziski	ul. Mossego 9, 62-065 Grodzisk Wlkp.	614 448 288	grodzisk@wodr.poznan.pl
powiat międzychodzki	ul. Daszyńskiego 12, 64-400 Międzychód	957 482 968	miedzzychod@wodr.poznan.pl
powiat nowotomyski	ul. Parkowa 2, Sielinko, 64-330 Opalenica	614 473 658	nowytomysl@wodr.poznan.pl
powiat szamotulski	Gałowo, ul. Wierzbowa 12, 64-500 Szamotuły	612 920 669	szamotuly@wodr.poznan.pl
powiat wolsztyński	ul. Żeromskiego 16, 64-200 Wolsztyn	683 842 458	wolsztyn@wodr.poznan.pl

Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego numer 3 z siedzibą w Gołszynie

powiat gostyński	ul. Kolejowa 15, 63-800 Gostyń	797 501 688	gostyn@wodr.poznan.pl
powiat kościański	ul. Bernardyńska 2, 64-000 Kościan	655 121 936	koscian@wodr.poznan.pl
powiat leszczyński	ul. Towarowa 1, 64-100 Leszno	655 200 040	leszno@wodr.poznan.pl
powiat rawicki	Gołszyn 60, 63-940 Bojanowo	655 456 463	rawicz@wodr.poznan.pl

Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego numer 4 z siedzibą w Poznaniu

powiat obornicki	ul. Sądowa 5, 64-600 Oborniki	612 960 589	oborniki@wodr.poznan.pl
powiat poznański	ul. Sieradzka 29, pokój 121, 60-163 Poznań	618 630 424	poznan@wodr.poznan.pl
powiat średzki	ul. Libelta 2, 63-000 Środa Wlkp.	612 854 491	sroda@wodr.poznan.pl
powiat śremski	ul. Sikorskiego 21, 63-100 Śrem	612 835 525	srem@wodr.poznan.pl

Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego numer 5 z siedzibą w Gnieźnie

powiat gnieźnieński	ul. Roosevelta 114, III piętro, 62-200 Gniezno	614 264 830	gniezno@wodr.poznan.pl
powiat słupecki	ul. Traugutta 80, 62-400 Słupca	632 771 538	slupca@wodr.poznan.pl
powiat wągrowiecki	ul. Grunwaldzka 30, 62-100 Wągrowiec	672 689 241	wagrowiec@wodr.poznan.pl
powiat wrzesiński	ul. Kaliska 1, 62-300 Września	614 360 788	wrzesnia@wodr.poznan.pl

Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego numer 6 z siedzibą w Koninie

powiat kolski	ul. Prusa 14, 62-600 Koło	632 616 815	kolo@wodr.poznan.pl
powiat koniński	ul. Hurtowa 1, 62-510 Konin	632 438 557	konin@wodr.poznan.pl
powiat turecki	ul. Nowa 22, 62-700 Turek	632 784 717	turek@wodr.poznan.pl

Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego numer 7 z siedzibą w Marszewie

powiat jarociński	Al. Niepodległości 19A, 63-200 Jarocin	627 473 805	jarocin@wodr.poznan.pl
powiat kaliski	ul. Kolegialna 4, 62-800 Kalisz	627 575 423	kalisz@wodr.poznan.pl
powiat krotoszyński	ul. Polna 16, 63-700 Krotoszyn	627 252 774	krotoszyn@wodr.poznan.pl
powiat pleszewski	Marszew 25, 63-300 Pleszew	627 427 359	pleszew@wodr.poznan.pl

Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego numer 8 z siedzibą w Ostrowie Wielkopolskim

powiat kępiński	ul. Przemysłowa 1A, 63-600 Kępno	627 820 510	kepno@wodr.poznan.pl
powiat ostrowski	ul. Grabowska 93, 63-400 Ostrów Wlkp.	627 356 622	ostrow@wodr.poznan.pl
powiat ostrzeszowski	ul. Zamkowa 17, 63-500 Ostrzeszów	627 301 936	ostrzeszow@wodr.poznan.pl